

Lenkai Vėl Puola Lietuvius Vilnijoje

Lietuva Susitarė Su Vokietija

Lietuva Liudnai Mini Vilniaus Užgrobimą

LENKAI PUOLA LIETUVIUS VILNIOJE.

Varšava, spal. 7. — Maršalui Pilsudkiui esant Lenkų valdžios priešaky pirmu kart visos lenkų jėgos susijungė Lietuvos atžvilgiu, kuomet ten, Lietuvoje, visos lenkų mokyklos uždarytos, gi lenkams mokytojams uždrausta mokytojauti del lietuvių kalbos nežinojimo. Be to, apie 30 lenkų mokytojų paimta į koncentracijos stovyklas, kuriose laikomi maištininkai. Lenkija į tai atsakydama Lenkuose (Lietuvos okupuotose plotuose) uždarė didžiūną lietuvių privatinį mokyklų ir suėmė 20 lietuvių vadų, įėmus 10 kunigų. Jie kaltinami šnipinėjime Lietuvos naudai. Lenkijos valdžia yra tos nuomonės, kad dar daugiau lietuvių galėtų areštuoti, bet nenori tuo užsiimti. Galėtų Lietuvai iškelti karą, bet šiandieninė Lenkijos strateginė pozicija nebeleidžia to daryti. Lenkai spėja, kad Lietuvoje lenkų mokykloms iškelta kova be premiero Voldemaro žinios, nes pastarasis iš Berlyno, kur net nebaigęs reikalų su ministeriu Stresemannu, greitai išvyko Kaunan.

ELTOS PRANEŠIMAI.

Washington, D. C., spal. 7 d. — Elta praneša, kad Vilniaus krašte uždarytos Lietuvių Draugija „Rytas“, Mokytojų Seminarija ir 44 liaudies mokyklos. Suimti organizacijų pirmininkai, veikėjai ir daug kunigų.

Liet. Pasiunt. Amerik.

Washington, D. C. spalio 8. — Eltos pranešimu, spaudoje pasirodžiusios žinios del lenkų mokyklų ir mokytojų Lietuvoje persekiojimų neatitinka tikrnybei. Kalbamuoju klausimu padėtis yra sekanti. Visi becečiai mokytojai ruo 1922 m. buvo skiriami su butina sąlyga paskirtu laiku įsigyti ceną. 1926 metais leista mokytojauti 86 lenkams su sąlyga įsigyti ceną ligi 1927 rugp. mėn. Del cenzo neįsigijimo 1926 m. atleista apie 250 ir 1927 m. 220 lietuvių mokytojų. Del tos pačios priežasties 1927 m. atleista 68 lenkai mokytojai. Nei viena lenkų mokykla neuždaryta. Kai kurios lenkų mokyklos neveikia neturėdamos pakankamai mokinių. Lenkų mokytojų ir nemoky-

tojų internavimas koncentracijos stovyklose ir internuotų lenkų mokytojų atsisaukimas yra gnynas lenkų valdžios prasimanymas.

Liet. Pasiunt. Amerik.

KITOS ŽINIOS IŠ VARŠAVOS.

Varšava, spalio 5 d. — „New York Times“ korespondentas rašo, kad santinkiai tarp Lietuvos ir Lenkijos vėl įsitempė. Lenkų polijcija Vilniuje areštavo 10 lietuvių kunigų, 10 švietiškių ir uždarė 43 iš 120 mokyklų. Beabejonės uždarys ir visas. Lenkų valdžia teisinga savo terorą tuo, kad lietuviai persekioja lenkus Lietuvoje ir visos partijos „nuo monarchistų iki socialistų“ esą verčia valdžią imti žygių prieš lenkus. Mat, lietuviai pareiškė noro atsiimti Vilnių, kurį lenkai skaito savo nuosavybe.

SUSIKIRTIMAI LIETUVIŲ-LENKŲ FRONTE.

Varšava, spalio 8. — Įtempimas tarpe Lietuvos ir Lenkijos didėja kas valandą. Lenkijos premieras Pilsudskis podraug su užsienių ministeriu ir keletu militarės ir civilės valdžios oficialų bei generolu Želigovskiu, kuris septyni metai atgal be kraujo praliejimo užėmė Vilnių, šiandien vykds Vilniun dalyvauti demonstracijose, protestui prieš persekiojimą lenkų mokytojų ir lietuvių respublikoje. Numatoma, kad premieras pasakys karinio turinio prkalbą. Padėtis tarpe Lietuvos ir Lenkijos kritinga, nes bėgy pastarų dienų jau įvyko keletas susirėnimų tarpe lietuvių ir lenkų parubėžio kareivių.

LIETUVA SUSITAIKĖ SU VOKIETIJA KLAIPĖDOS KLAUSIMU.

Berlinas, spalio 4. — (Associated Press). — Vokietijai pavyko susitarti su Lietuva visais ginčijamais klausimais, kurie buvo kilę delei Klaipėdos vokiečių skundų ant Lietuvos neva už laužymą autonominių teisių, suteiktų Klaipėdos kraštui 1924 metų sutarty. Susitarimas įvyko tarpe Vokietijos užsienių reikalų ministerio Stresemanno ir Lietuvos premiero prof. Voldemaro ir yra rūšies taip vadinamų „gentleman's agreement“. Iš Lietuvos pusės pasižadama netremti jokių

vokiečių iš Klaipėdos ir Lietuvos kol nebus pasirašyta dokumentalė su vokiečiais sutartis.

LIETUVA LIUDNAI MINI VILNIAUS UŽGROBIMĄ.

Kaunas, spalio 9. — Šiandien sukako lygiai septyni metai kaip lenkai, vadovaujant banditui generolu Želigovskiu, užėmė Vilnių. Ši tą nuotikį visa Lietuva minėjo kaip gėdulą vienos minutės ramybe perpiety. Lai kyta daugelis susirinkimų, kuriuose išnešta rezoliucijos priešais lenkus terorizuojančius Vilnijoje gyvenančius lietuvius.

LENKAI APVAIKŠČIOJA VILNIAUS DIENĄ.

Varšava, spalio 9. — Minėjimo apeigos laikyta įvairiuose Lenkijos miestuose kaip septynių metų sukaktuves inkorporavimo Vilniaus prie Lenkijos. Svarbiausios apeigos atsiuvo Varšavoje, kur dalyvavo premieras Pilsudskis ir kiti valstybės oficialai.

REZOLIUCIJA PRIEŠ LENKŲ BANDITUS.

New York, N. Y., spalio 9. — SLA. Aštuntas Apskritys, laikydamas savo suvažiavimą, SLA. Raštineje išneša rezoliuciją priešais lenkų banditus, kurie septyni metai atgal mūsų sostinę Vilnių pasigrobė. Rezoliucija yra sekamo turinio:

„SLA. 8-tas Apskritys savo antrame pusmetiniame suvažiavime, spalio 9 dieną, prisimindamas liudnas sukaktuves kaip lenkų militaristai niekšišku būdu pagrobė Lietuvos sostinę Vilnių, pareiškia savo nusistatymą tol nenurimti, drauge su visa lietuvių tauta, kol Vilnius nebus sugražintas istoriniams jo savininkams, lietuviams. Mes reikalaujame, kad bile Lietuvos valdžia, vesdama taikos derybas su Lenkija, niekad nedrįstų išsižadėti Vilniaus krašto ir Vilnijos lietuvių.“

ITALIJA IR LIETUVA PASIRASĖ ARBITRAŽO SUTARTĮ.

Roma, Italija, Rugs. 19 (Elta). — Romoje pasirašyta Lietuvos-Italijos arbitražo sutartis. Pastaroji sutarta didžiausio palankumo principu. Iš Lietuvos pusės sutartį pasirašė ministeris pirmininkas ir užsienių reikalų ministeris prof. A. Voldemaras.

ŽEMĖS DREBĖJIMAS AUSTRIJOJE.

Vienna, spalio 8. — Šiandien Vienoje ir apylinkėse jausta žemės drebėjimas. Sukrėtimas buvo gana didelis, bet nuostolių padaryta mažai. Gyvybės nenukentėjo.

Žemės drebėjimas jausta Los Angeles ir Chattanooga, Amerikoje. Gyvybėmis nuostolių kaip vienur, taip ir kitur nepadaryta.

MEKSIKOJE REVO-LIUCIJA.

Mexico City, Mexico. — Kilusi Meksikoje revoliucija dar nenuslopinta. Nors jau keletas sukilimo vadų generolų sušaudyta, bet revoliucionierių jėgos dar nėra silpnos. Meksikos prezidentas Calles deda visas pastangas revoliuciją nuslopinti. Tam tikslui organizuota 10,000 kariuomenės sukilėlius veja. Sukilėliuose esą apie 30,000 kareivių, bet juos tikima lengvai nuveikti. Revoliucija kilo iš priešasties nepasitenkinimo prezidento vieton statomo kandidato gen. Obregon'o. Po smarkių muštų, įvykusių spalio 10 d. nukauta 1,000 revoliucionierių, 600 suimta. Prez. Calles sako, kad revoliucijos pavojus baigtas.

IOWA ANGLIAKASIAI LAIMĖJO STREIKĄ.

Des Moines, Iowa, spal. 5. — Iowa angliakasių streikas užsibaigė ir angliakasiai šiandien grįžta darban. Susitaikymas paliečia virš 9,000 darbininkų. Susitaikymas įvyko po Iowa angliakasių savininkų susirinkimo, kuriame angliakasių savininkai nutarė su angliakasiais taikintis tais pačiais pamatais, kuriais susitarkinta su Illinois kasyklų darbininkais. Po to susirinkimo Joe Morris, angliakasių unijos 13-to distrikto prezidentas susitaikymo sąlygas priėmė ir angliakasių streiką atšaukė. Iowa angliakasiai streikavo nuo balandžio 1 dienos, šių metų.

PROHIBICIJOS „GRAFTAI“.

New York, rugs. 30. — New York, New Haven ir Hartford geležinkelio generalis advokatas J. M. Gibbons, kalbėdamas grupei advokatų pareiškė, kad geležinkelio viršininkai, pripratę prohibicijai, bet dabar jai priešingi, nes įvedus prohibiciją skaičius nelaimių ant geležinkelio padidėjo 40 nuoš. Girtavimas dabar esąs padidėjęs ir žmonės gerdami mumsainą netenka sąvokos. Todel įvyksta daugiau nelaimių. Kitas kalbėtojas, John S. Wise pareiškė, kad jam tenka dažnai girtauti su federaliniais teisėjais, kurie paskui teisia žmones už peržengimą prohibicijos įstatymų. Pagal jo, metinis „graffas“ (kyšio ėmimas) iš prohibicijos esąs keturis syk didesnis, negu nacionalės valdžios išlaidos. Esą prohibicijos „graffas“ siekia iki \$25,000,000 kasdien.

ANGLIJOS KOMUNISTŲ PARTIJA SUMAŽĖJO.

Londonas, rugs. 30. — Anglijos komunistų partija sumažėjo visu trečdaliu. Metai atgal ji turėjo 10,800 narių, bet dabar teturi 7,377 narius.

Iš Lietuvos Laikraščiu

LENKAI VĖL NUKOVĖ LIETUVIŲ POLICININKĄ.

Rugsėjo 15 d. Gubavo dvare, Salako valsč. Ežerėnų apskr. prie pat demarkacijos linijos lenkų pusėje rastas nukautas Lietuvos pasienio policininkas Morkunas Justas. Pravedus tyrimą, paaiškėjo, kad pol. Morkuną nukovė lenkai mūsų pusėje ir paskui vilko gilyn į lenkų pusę, norėdami įrodyti, kad jų pusėje nukautas.

LENKŲ KARO LAIVAI TIES KLAIPĖDA.

Rugsėjo 17 d. ties Klaipėda juroje pasirodė du lenkų torpedisinkai „Šlažek“ ir „Kucharek“. Jie bandė susirišti su Klaipėdos radio stotim. Nieko neatsiekę į pusvalandį pasibastę, skubiai nuplaukė šiaurės kryptimi.

KRUVINOJI VILKAVIŠKIO APSKRITY.

Buvo pranešimas iš Vilkaviškio apskrities, kad apskrities plečiasi susirgimai kruvinąja. Sveikatos Departamentas pasiuntė gydytoją kovai su epidemija išaiškinti vietoje kalbamų susirgimų stovį. Gydytojas išaiškino, kad susirgimų esama 3-juose Vilkaviškio apskrities valsčiuose: Bartininkų, Gražiškių ir Vištyčio. Apskritai valsčiais imant, susirgo Bartininkų valsč. — 11 suaugusiųjų, 8 vaikai, mirė 1. Gražiškių valsčiuje — 20 suaugusių, 1 vaikas, 10 mirė, iš kurių suaugę — 6 ir vaikų — 4. Vištyčio valsč. — 6 suaugę, 4 vaikai, mirė 6. Viso minėtuose valsčiuose buvo ligišiol 50 susirgimų, iš kurių 17 mirė, o 33 yra dar sirgimo stadijoje. Susirgimai veikiau sia bus parėję iš užsienių, nes yra žinių, kad kruvinąja serga Vokietijoje ir už demarkacijos linijos Lenkų okupuotose vietose. Į tas vietas Sveikatos D-tas siunčia dezinfektorius.

VILNIUS.

Lietuvos mokytojų seminarijoje buvo pirmieji valdiški kvotiniai seminarijos abiturientams. Jie turėjo įvykti dar pavasarį, tačiau valdžia iki šių metų tokių kvotimų skirti nesutikdavo, norėdama nuvilktini pilnų teisių suteikimą lietuviams mokytojams.

Iš viso prie kvotimų buvo prileista 11 abiturientų: 1) Bigelis Motiejus, 2) Čupulytė Valerija, 3) Eidukonis Paulius, 4) Ivaškevičiūtė Stasė, 5) Jurenas Aleksandras, 6) Leika Kazys, 7) Makarevičius Vincas, 8) Matuzaitė Jadvyga, 9) Razukevičius Adolfas, 10) Simauskaitė Marė ir 11) Tarleckaitė Marė. Visi jie kvotimus išlaikė ir yra pirmi

Iš Brazilijos Lietuvių Gyvenimo

Gyvenimas Fazendose.

Lietuvos spauda daugiausia aprašinėjo miestiečių gyvenimą. Daugiausia gi lietuvių yra išvažiavę į plantacijas, apie kurias tikrų žinių ir nėra. Mes atvažiavom rugpiučio pradžioje 13 val. traukiniu važiavome atstume nuo S. Paulo. Gyvename labai paprastuose namuose, kurie iš lauko primena lietuvišką kluoną tik stogas ne šiaudinis, o čerpių. Langų nematyti (uždaryti), lubų nėra. Grindys paprastai smėlio. Sienos lentinės. Naktį langai uždaromi langinėmis. Iš vieno kambario į kitą nėra jokių durų. Kiekviena šeima gauna po tris kambarius ir virtuvę. Iš pradžių tas vaizdas buvo labai baisus, bet patarlė sako: „ir šuo kariamas papranta“, taip ir mes apsipratome. Nors kelionėj visoki agentai sakė, kad kambariai higieniški, bet tai neatitinka tikrnybei. Naktį buna šalnos, todėl visoki vabalai baisiai šeiminkauja kambarius, ypačiai „furmigos“ (tam tikros plėšrios skruzdėlės).

Eisim prie kavos medžių. Tai 3, 4 metrų augščio krumai. Dabar baigiasi kavos skynimas. Jis tęsiasi keturis mėnesius. Pirmus du tris mėnesius reikia braukti vaisius rankomis, dabar duoda jau ir lazdomis daužyti. Dabar eina tokia tvarka: skiniame visą savaitę; paskui sugręžiam ir išsijojam. Vienas žmogus gali apie 8, 10 maišų prisijot per dieną. Gi už maišą prisiijotos kavos mes gauname 3, 5 milreiso. Bendrai išėina apie 3 ar 4 milreiso per dieną žmogui (Doleris 8 mil. ir 200 reisų). Darbo dienos ilgumas 10½ val. t. y. nuo tamsos iki tamsai. Toliau eis kontraktai, sulig kurių apsiimsime apvalyti kavos medžius (kad tarpuos nebutų žolės). Už 1,000 milr. apdirbimą moką 380 milr. Vienas žmogus gali apie 2,000 med. apdirbti. Tarpe medelių galima sodinti kukuruzai, ryžiai, pupos.

Daugiausia pelno duoda kiaulių ukis. Paviršutiniškai pažiūrėjus, rodos, galima butų šiek tiek uždirbti, bet ponai moka nulupti tiek kailių, kad pasilieki plikas. Visų pirma, atvažiavus, jie atveža indų, įrankių ir

lietuvių mokytojai su valdiškomis teisėmis.

SUIMTAS ŽMOGŽUDYS.

Rugpiučio 22 d. Biržių kaime, Skaisgirio valsč., nužudęs piemenuką vogdamas karvę žmogžudys Ponkrašovas Lukas suimtas ir kaltu pripažino.

SUSITARĖ NUŽUDĖ.

Rugsėjo 2 d. Mažeikių miesto gyventojai Alekna Pranas, Kramplys Kostas ir Ivanauskas Vincas susitarę nužudė ir apiplėšė pakely iš Mažeikių į Viekšnius kiaušinių pirkli A. Švažą. Kriminalinė policija Alekna ir pil. Matusą Joną, kuris davė žmogžudžiams revolverį, jau suėmė. Ivanauskas ir Kramplys ieškotimus išlaikė ir yra pirmi

produktų. Už tas prekes jie paima kiek jie nori. Antra ilgai nemoka pinigų (kartais 3, 4 mėn.). Žmonės priversti imti reikalingus pirkinius iš pono. Skola auga. Jei kuris žmogus tik silpniau dirba ir geriau valgo, tai liks amžinai prasiskolinęs. Gi kol yra skolos, pinigų negausi. Sako atidirbk skolą. Tik šeima susidedanti iš stiprių darbininkų, gali čia pragyventi.

Teko kalbėti su kitų fazendų lietuviu. Pasakoja, kad yra tokių atsitikimų, kad gauna mušti nuo „pusponių“. Tai aiškinama šitaip: žmogus, kaip minėjau, prasiskolinęs negali su prasti, kaip tai gali būti, kad dirba kelis mėnesius ir negauna pinigų. Tada jie bėga. Gi sugavę bėgančius jie baudžia. Pasisuksti niekur negalima, nes nemoki kalbos, o antra vargu yra arti teismas. Net tokiuos miestelius, kaip Lietuvos apskričių miesteliai, nematyti policijos. Aišku, kad ir negali kitaip būti. Kol kas iš mūsų fazendos dar niekas nebėgo, todėl ir panašių dalykų nebuvo. Šienka diena po dienos. Kai išmoksiu kalbą, gal padėsis pagerės. Be kalbos darbo kitur vargu begausi, kaip fazendoje ar gelžkelio linijoje, žinoma, kur blogiausia. Butų gera, kad būtų Brazilijoje Lietuvos atstovas, kur būtų galima šiek tiek apsiginti.

Mutų fazendoje yra septynios lietuvių šeimos. Netoli yra dar 4, jau pernai atvykę. Butų labai gera, kad gautume nors kokį lietuvišką laikraštį. Mes dar nesam prasigvenę išsirašyti. Todel labai prašau visų tų lietuvių vardu siųsti mums laikraštį.

Tas yra sunku, bet gal dar sunkiau toli nuo gimtojo krašto, be knygos, be laikraščio, žiūrėti į brolius, kurie, gal už keleto metų nenorės skaityti save lietuviu. Be laikraščio sunku ir organizuoti ir palaikyti savo krašto kultūrą. Tikiuosi neliks šis laiškas be pasekmių.

Su pagarba,

J. Gerulaitis.

21. VIII. 1927. Antrašas:
Fazenda M. Cunha, Estacao Botafoga. E. F. Paulista.
S. Paulo. — Brazil.

Telšių apskr. viršininkas pranešė raštu Bendros ir Žemės Ukio Darbininkų Prof. S-gų Centro Valdyboms, kad uždaryti tų sąjungų skyriai Telšiuose.

Taip pat Telšių apskr. Viršininkas pranešė raštu Soc. dem. Partijos Centro Komitetui, kad uždaryti Partijos skyriai Varniuose ir Žarėnuose.

Laikraščiai praneša, kad rugsėjo 9 d. ties Valkininkais per demarkacijos liniją perėję buv. Seimo social. frakcijos nariai Paplauskas ir Kedys. Lenkų istaigos jiems leidusios apsigyventi Lenkijoje.

Rugsėjo 10 d. nušautas Krėtingos miesto nuovados viršininkas Grizas. Piktadariai pasislėpė.

T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. Vitaitis - Redaktorius.

307 W. 30th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynėi“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikina ir autoriams negrąžina, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

KUNIGŲ ŽVILGSNIS Į ŽMOGAUS GYVYBĘ.

„Tėvynės“ 38 num. nesugriaujamais faktais įrodė kaip vienpusiškai kraštutiniausių partizanų akimis žiūri į žmogaus gyvybę lietuviškią komunistai. Dabar prisieina teisybės žodis tarti ir apie mūsų kunigus, kurie tuo žvilgsniu niekuo nesiskiria nuo komunistų. Tai yra neatskiriami du vandens lašai, kuomet prisieina jiems savoms idėjom, saviems tarptautiniams tikslams patarnauti. Ir viesel ir kiti savo tikslų pasiekimui sau viską pasivelina ir kitus žmones piktai smerkia vien užtai, ką patys su pasimagaėjimu praktikuoja. Tarpe jų skirtumas yra tik tas, kad vieni žiūri į gyvenimą per raudonus tarptautiskumo akinus, o kiti žiūri per juodus tokių pat akinus.

Jau esame minėję „Tėvynėje“ kaip Chicagos marijonų organas įvertino įvykius Tauragėje. Šitas kunigų vedamas ir kontroliuojamas dienraštis netik su pasigėrėjimu užgėrė Tauragės sukilimo dalyvių sąūdymą, bet net pareiškė pasipiktinimo Lietuvos valdonais, kad jie iš pat pradžių, kuomet užėmė valdžią, neėmė griežtesnių žingsnių prieš pažangias Lietuvos partijas, kurias kunigų organas skaito „antvalstybiniais gaivalais“. Vadinasi, jei Lietuvos valdonai būtų išsaugę visus liaudininkus ir socialistus, tai kunigų organas būtų tik pasidžiaugęs tomi.

Dabar paimkime Meksiką. Štai rugsėjo 28 d. žinios iš Meksikos sostinės skelbia, kad sušaudyta 34 katalikai, kurie vedami kunigo Sadano, bandė padaryti sukilimą prieš Meksikos valdžią. Sugautas ir to sukilimo vadas kun. Sadano, karo teismo teistas ir sušaudytas. Vadinasi, Meksikos valdžia mirties bausme nubaudė pasikėsinusius fanatikus prieš valstybės konstituciją, prieš esamą krašte tvarką.

Valdžių akimis žiūrint jokio skirtumo nėra tarpe šito Meksikos katalikų sukilimo ir Tauragės sukilimo. Teisėtumo keliu einant skirtumas yra tas, kad Meksikos katalikai mėgino nuversti teisėtą krašto valdžią, kuri remiasi konstitucija ir įstatymais kraštą tvarkydama, o Tauragės sukilėliai mėgino nuversti sukilimo keliu sudarytą valdžią, kuri neišlaikė krašto konstituciją ir nesiskubina sudaryti teisėtos padėties krašte. Vienok mūsų kunigų organo „krikščioniškoji dora“ Meksikos sukilėlius užtarauja, Meksikos valdžią didžiausiais barbarais perstato, o Tauragės sukilėlius smerkia, biau-

riausiai šmeižia, užgiria jų žudymą ir net bara Lietuvos valdonus, kad jie permažai savo politinius priešus persekioja.

Tuo tarpu atmetus šalin formalumus, teisėtumus ir neteisėtumus, valdžių išsilikymo principą ir kitus galus, žmogaus gyvybės naikimo aktas yra vienas ir tas pats. Gyvybė yra lygiai brangi kaip kataliko, taip „bedievio“ ir nežiūrint kas tą žmogaus brangenybę naikina ir kokiais tikslais tai daro, vistiek visu griežtumu tokis darbas yra smerktinas. Tik mūsų kunigų organas, užmiršęs penktąjį Dievo priakymą „Nežudyk“, „bedievių“ žudymu gėrisi, o katalikų žudymą smerkia. Mat pastarieji jų atstovaujamo juodojo internacionalo naudai dirba ir todėl jų žygiai prieš Meksikos konstituciją yra pagirtini kunigų organo akimis žiūrint.

Pasirodo, kad nėra jokio skirtumo tarpe Romos juodojo ir Maskvos raudonojo internacionalų, kuomet einasi apie jų siaurų tikslų pasiekimą. Jie naudoja vienodą taktiką ir abeji žiūri net į žmogaus gyvybę siauro partizanto ir savo interesams laimėjimo žvilgsniu.

PASAUЛИUI GRU-MOJA BADAS.

Neseniai įvyko Genevoje mokslininkų suvažiavimas, kuris pavadintas „Pasaulio Gyventojų Konferencija“. Šiame suvažiavime mokslininkai iškėlė vieną labai svarbų ir įdomų faktą. Jie pranašauja greitai besiantartį pasauliui badą.

Harvardo universiteto profesorius E. M. Fast tikrina, kad suradimas pigaus, sintetinio maisto yra tik sapnas, bet be to pasaulis tegalės išmaitinti tik penkis bilionus gyventojų. Ir prof. Fast apskaitliuoja, kad su lig dabartinio žmonių besidauginimo greitumu pasaulis pasiekis penkis bilionus gyventojų 2027 metais, taigi už šimto metų. Vadinasi, mokslininkai pranašauja, kad už šimto metų prasidės pasaulio žūtutinė kova už maistą ir tik penki bilionai žmonių galės išsimaityti, o kiti turės žūti — silpnėsni — bus nugaltėti ir žus nuo bado.

Todėl prof. Fast pataria imtis energingų žingsnių sudarymui tarptautinės unijos gimdymo kontroliavimui, kad būtų galima „įkurti taktiką tarpe dviejų pamatinų žmonių instinkto — maitinimosi ir dauginimosi“.

New York universiteto profesorius H. P. Fairchild nurodė penkis faktorius, kurie veda prie pasiekimo kuoskaitlingiausios žmonijos. Tais faktoriais yra:

1. Tautų noras palaikyti savo militarę stiprybę.
2. Despotiškų valdonų noras turėti kuodidžiausį skaitlių pavaldinių.
3. Įvairių religijinių sekno nuversti sukilimo keliu sudarytą valdžią, kuri neišlaikė krašto konstituciją ir nesiskubina sudaryti teisėtos padėties krašte. Vienok mūsų kunigų organo „krikščioniškoji dora“ Meksikos sukilėlius užtarauja, Meksikos valdžią didžiausiais barbarais perstato, o Tauragės sukilėlius smerkia, biau-

PERŽVALGA

MUSŲ SPĖJIMAS PASITVIRTINTI.

Pereitame „Tėvynės“ num. išreikšime abejonę, kad Lietuvos pažangiųjų partijų centrai vargiai galės laisvai išsistarti apie Tauragės sukilimą, kaip to reikalauja valdžios oficiozas „Lietuva“. Šitą mūsų spėjimą patvirtina „Lietuvos žinios“ sekamu pareiškimu:

„Del šito „Lietuvos“ pageidavimo mums belieka tik partiti mūsų oficiozui pasiskaityti palikusius pas cenzorių straipsnius. Bet jeigu „Lietuva“ išrupins mums galimybes laisvai pasisakyti, valstiečių liaudininkų del Tauragės įvykių galės išgirsti ir plačioji visuomenė.“

Išpildyk valdžios oficiozo reikalavimą, jei mandras esi, kuomet visagalys cenzorius viešpatuoja. Vadinasi, rašyk kaip jis nori, arba nieko nerašyk. Keista, kad viena valdžios ranka reikalauja išsistarti, o kita valdžios ranka neleidžia to padaryti. Lygiai kaip tas priežodis: Ar eisi per duris ar neisi, vistiek gausi muštį.

Taipgi „Liet. žinios“ pareiškia, kad iš tų įvertinimų, kurių susilaukė Tauragės įvykių oficiozinėje spaudoje, negalima spręsti, kad visapusiškai tie įvykiai nušviesti.

ISKRIKUSI MELŲ KAMPANJA.

Tulas laikas atgal nekuriu ir Amerikos lietuvių laikraščiai pakartojo Lietuvos oficiozinės spaudos pareiškimus, kad Tauragės sukilimą finansavusi Rusija — bolševikai. Dabar „Vie-nybės“ Kauniškis korespondentas pareiškia sekamai:

„Is to viso aišku: Socialdemokratų dirbo už pinigus Lenkų, tų didžiausių Lietuvos priešų, naudai. Dirbo už pinigų ir del pinigų. Dirbo, kad Lietuvai pakenkti ir pasipelniti...“

„Garsas“ taip pat paskelbia pranešimą iš Kauno, kuriame sakoma:

„Yra žinių, kad sukilėlius rėmė vokiečiai, kurie paskutiniomis laikais spaudoje ir diplomatinio vartojimo prieš Lietuvą kuo šlykščiausius priemones, kad tik ją diskredituoti savo naudai, butent, iš naujo iškelti Klaipėdos klausimą. Mat, vokiečiai vis negal nutrinti ir Klaipėdos kraštą nori užgrobt atgal. Toliesni tarydymai parodys, kiek vokiečiai yra prisidėję prie minėto Tauragės pučo (sukilimo).“

Akyvaizdoje šitokios nesutartinės ir iskrikusios Lietuvos valdžios šalininkų melų kampanijos yra aišku, kad Tauragės įvykiuose jokių svetimos valstybės pinigų nebuvo. Greitai protėviai busi atsidanginę iš žydrosios pietų padangės. Bet ši graži romantikų teorija, žinoma, negalėjo sudaryti tarp Italų krašto ir mūsų kiek realinių santykių. Seniau Lietuvių tikslų, nes tuo metu Tauragės valstybinio banko skyriuje buvę apie du milijonai litų, tačiau sukilėliai paėmė tik

Prof. Fairchild taip pat stoja už aprubežiamą perdidelio žmonijos besidauginimo. Vadinasi, mokslininkai numato bado pavojų visam pasauliui, jei nebūsimasi priemonių sulaukymui perdidelio žmonių besidauginimo. Ir reikia pasakyti, kad tokiame sulaukyme nereikėtų imtis net jokios prievartos. Užtenka, jei valstybės įstatymais sureguliuotų ir legalizuotų medicinos mokslo patyrimus gimdymo kontroliavimui.

apie 200,000 litų, sakoma savo žygių finansavimui. Jei jie būtų turėję banditinius tikslus, tai būtų nepalikę banke nei vieno lito. Dabar jie pasiėmė pinigų tiek, kiek jų apskaitliavimu užteko tolimesniam sukilimo žygiui finansuoti.

Idomu tačiau, kad „Garsas“ tame pačiame pranešime iš Kauno skelbia ir sekamą pranešimą:

„Socialistiniame elementui nerimaujant ir ginkluota pajėga mėginant nušluot dabartinę vyriausybę, tautininkai darosi sukalbesni su kitom tautinėm partijom, kaip Krikščioniškim Demokratais, Ukiniukų Sąjunga, Ukiniukų Partija. Manoma, kad netolimoj ateity vėl susidarys koalicinė valdžia ir kraštas liks atstatytas i konstitucinę padėtį.“

Jei šitas „Garso“ korespondento pareiškimas pamatuotas, tai reikška, kad Lietuvos smetoniškai tautininkai jaučiasi nejaukiai su savo valdžia ir ruošiasi valdžiai pasitikėjimą kriaše sustiprinti su prielidimu kitų partijų prie valdžios vairo. Labai jau laikas atstatyti krašte konstitucijinę padėtį.

GIMININGUMAS SU FAŠISTINE ITALIJA.

Lietuvos ministeris pirmininkas ir užsienių reikalų ministris prof. Voldemaras po Tautų Sąjungos pilnatos susirinkimo atsilankė Italijon ir pasirašė su Italijos valdžia arbitražo ir prekybos sutartį. Sutartis kaip sutartis — kiekvieną sutartis Lietuvai su didžiosiomis valstybėmis yra naudinga, by tik ji su nauda Lietuvai padaryta.

Bet šia proga Lietuvos valdžios oficiozas „Lietuva“ padaro išvadą Lietuvos giminingumo su fašistine Italija. Oficiozas apsidžiaugia, kad prof. Voldemarą priėmė Italijos karalius su savo šeima ir apsimainė dovanomis: Voldemaras įteikė karaliui Lietuvos Vyties ordoną, o karalius apdovanojo prof. Voldemarą didžiąja Italijos karunos juosta, o jo palydovus kitomis dovanomis. Karalienė svečius pakvietė net karališkus pusryčius suvalgyti, o karalius telegrama padėkojo Lietuvos prezidentui p. Smetonai už ordoną.

Vaišės, tai vaišės. Bet „Lietuva“ štai kokį įdomų giminingumą suranda tarpe Lietuvos ir Italijos:

„Kodel šį kartą Italijon, o ne kur kitur? Kas riša Lietuvą su Italija?“

„Mūsų tautinio atgimimo romantikai ieškojo lietuvių tautos giminytės su senovės romėnais. Jie rado, kad Palėmonui vadovaujant, mūsų tautos protėviai busi atsidanginę iš žydrosios pietų padangės. Bet ši graži romantikų teorija, žinoma, negalėjo sudaryti tarp Italų krašto ir mūsų kiek realinių santykių. Seniau Lietuvių tikslų, nes tuo metu Tauragės valstybinio banko skyriuje buvę apie du milijonai litų, tačiau sukilėliai paėmė tik

„Išsigelbėjusi iš gresiosios anarchizmo ir bolševizmo bangos, Italija savo drausmingu susitvarkymu parodė, kad tautos nebūtinai privalo pasiduoti demoralizuotų elementų malonei, kurie per ištiesus amžius sunkiai sukrauti šį tautų kultūros lobį kėsinosi sunaikinti.“

„Ir štai, kada pereitų metų gale mūsų kraštas išsigelbėjo iš didelio pavojaus, noroms nenoroms atėjo į galvas minėtis, kad Lietuva yra pasekusi Italijos pavyzdžiui. Tiesa,

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. E. G. KLIMAS, 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažymėtu antrašu.

KOKAINO MARAS IR PANAŠIŲ LIGŲ STOVIS.

Rašo Dr. J. Dagilis.

Daug metų jau praėjo po karo pabaigos, daug kas pagerėjo, ką karas suardęs buvo, bet dar užtektinai pasiliko visose šalyse jo demoralizavimo pasekmės. Prasi-kaltimų skaičius dar ir šiandien visur labai didelis, korupcija ir apgavystė dar giliai išsiskėję, bet dar gal blogiau stovi dalykas su vartojimu nekurių svaiginančių nuodų, kaip kokainas, morfiumas, opiumas. Yra susidarę plačios internacionalės draugijos slaptaie veikiančios, kurios gerai pelyndamos skleidžia visose šalyse augščiau minėtų nuodų vartojimą. Kokaino vartojimas yra taip prasiplatinęs, kad galima apie kokaino marą kalbėti. Šis kokaino maras yra užpuolęs ne tik suaugusius, bet ir jaunimą, užtat labai svarbu apie pavojų kokaino vartojimo plačiau ką žinoti. Kokaino vartojimas yra dar pavojingesnis žmonių sveikatai, nei opiumo, nes opiumo vartojimas nėra taip išsivyravęs. Morfiumo veikimas i žmogaus organizmą yra panašus i kokaino veikimą, taigi pasakysiu keletą žodžių ir apie morfiumo vartojimą.

Opiumas yra tiršti pieno syvai aguonos (Papaver somniferum), kuris kaip balti syvai (graiškiškai „opos“ dar nesubrendusiose aguonose esą). Šie pieno syvai sutirštijama i rudą masę, iš šios masės daromi maži ritinukai ir šiame pavidale iš mažosios Azijos patenka opiumas i rinką. Beveik visam Oriente opiumas valgomą, tik Chinuose rukoma. Šis slėginantis paprotys Chinuose jau iš senų senovės žinomas. Visuose didesniuose miestuose yra tam tikros kavinės, kur rukoma ištisomis valandomis, dienomis, iš kur apsvaigėliai netekę jėgų, parsibaigę išeina.

Chemijos budu galima opiume apie 20 įvairių alkoholidų rasti. Svarbiausias opiu-

Lietuvoj yra visai kitokios politinės ir kultūrinės gyvenimo sąlygos, negu Italijoj. Todėl visur kur sekta Italijos pavyzdžiui mums gal būtų nelabai sveika. Bet pats, valstybinės tvarkos ir drausmės principas, kurį taip augštai mokėjo pagerbti ir iškelti Mussolini vyriausybė, palieka visoms tautoms pavyzdžiui, kad nereikia aklam likimui pasiduoti ir sudėjus rankas laukti, kol tamsūs gaivalai visa suardys.

„Is šitų bendrų žodžių jau aišku, kad tarp didžiosios valstybės Italijos ir mažos valstybės Lietuvos vienokio likimo dėka atsirado tam tikra valstybinės minties giminytė.“

Kuomet šitokį giminingumą tarpe Lietuvos ir fašistinės Italijos skelbia Lietuvos valdžios oficiozas, ar galima bent daleisti, kad Lietuvos valdonams rupi atstatymas demokratinės ir konstitucinės tvarkos Lietuvos valstybėje? Patys Lietuvos valdonai skelbiasi save Italijos fašistų giminingais, tačiau jų užtarėjai Amerikoje baisiai pyksta, kuomet kiti juos pavadina fašistais.

LENKISKA STATISTIKA.

Neseniai Vilniaus krašte įvyko rinkimai i valstybės savivaldybes. Lenkai dėjo didžiausių pastangų neįsileisti i valstybės tarybas lietuvių ir gudų, tačiau pastarieji gavo tiek balsų kiek ir lenkai ir kai kuriose vietose net žymiai daugiau už lenkus. Lenkų spauda šitai pažymi kaip žymų lietuvių ir gudų tautinio susipratimo kilimą, kurio negalima užslopinti net didžiausiais lenkų vartojamais neteisėtais tų tautų atžvilgiu.

Šita proga pasinaudodamas

mo atkoloidas yra morfiumas; beveik 5% jo esama opiume.

Morfiumas gydytojo rankose yra nepaprastai naudingas nuodas; jau mažą jo dalelę, po oda įleista prašalina didžiausius skausmus kelioms valandoms. Beveik prieš kiekvieną operaciją šiandien leidžiama ligoniui morfiumo po oda, tuo labiau, jei operacija daroma vietos apmarinimu, be narkoso. Bet kaip praeikimas trenkia žmogų, kuris pats prisipratina morfiumą vartoti. Chroniški nusinuodininimai morfiuma nėra sunku pažinti. Morfinistai yra susmukę, sudrėbę, labai išbalę, išbadėję, jokio blizgėjimo akyse, akių langučiai siauri, tankiai vienas platesnis, kias siauresnis, pulsas mažas, pagreitintas. Su laiku morfinistai pradeda kasžin ko bijoti, neramiais pastoja, nemigos kamuojami, jiems nervus pradeda skaudėti ir šiaip nemalonus apsiereikimai jiems ramybės neduoda. Visi šie nervingumo apsiereikimai (morfiumo badu vadinami) tuojau pranyksta, jei morfinistas sau morfiumo po oda įleidžia. Bet laikui bėgant žmogus prie morfiumo pripranta ir to tolyn, to daugiau morfiumo jau reikia po oda įleisti, kad visus nemalonusis pergyvenimus prašalinus. Kartais morfinistai suvartoja tiek morfiumo vienu kartu, kiek užtektų 12 žmonių, prie morfiumo nepripratusių, nuunuodinti. Ko daugiau morfinistas prie morfiumo pripranta, to trumpesnis pastoja ir morfiumo veikimas; tokiu budu prasliskus ke lioms valandoms morfinistas turi vis už šprito stvertis.

Visas gyvenimas šio kio žmogaus praeina tame, kad jis vien apie tai galvoja, kuriuo budu jau ganėtinai morfiumo pasirūpinus. Nevisuomet tai buva labai lengva, nes be recepto morfiumo nėra vaistinė neparduos. Toks žmogus nebežino nė draudžiamo elgimosi, nė padorumo. Morfinistas padirba gydytojų receptus, kad morfiumo įsigijus, jis vagia, jei jis kitaip savo tikslo atsiekti negali, išilaužia i spintą, jei jis žino, kad ten opiumo esama; jis nusiduoda sunkiai sergąs, ar tai dejuoja, didžius skausmus turys nešti iš priežasties tulžies akmenų, ar iš panašios priežasties, kad tik jam morfiumas būtų po oda leidžiamas.

(Daugiau bus)

Lietuvoj yra visai kitokios politinės ir kultūrinės gyvenimo sąlygos, negu Italijoj. Todėl visur kur sekta Italijos pavyzdžiui mums gal būtų nelabai sveika. Bet pats, valstybinės tvarkos ir drausmės principas, kurį taip augštai mokėjo pagerbti ir iškelti Mussolini vyriausybė, palieka visoms tautoms pavyzdžiui, kad nereikia aklam likimui pasiduoti ir sudėjus rankas laukti, kol tamsūs gaivalai visa suardys.

„Is šitų bendrų žodžių jau aišku, kad tarp didžiosios valstybės Italijos ir mažos valstybės Lietuvos vienokio likimo dėka atsirado tam tikra valstybinės minties giminytė.“

Kuomet šitokį giminingumą tarpe Lietuvos ir fašistinės Italijos skelbia Lietuvos valdžios oficiozas, ar galima bent daleisti, kad Lietuvos valdonams rupi atstatymas demokratinės ir konstitucinės tvarkos Lietuvos valstybėje? Patys Lietuvos valdonai skelbiasi save Italijos fašistų giminingais, tačiau jų užtarėjai Amerikoje baisiai pyksta, kuomet kiti juos pavadina fašistais.

Komunistų judėjimo galva p. L. Pruseika sako: „Drauge, galėsi jaustis tikrai tuomet smagiai ir tikrai bolševikiškai, kuomet stosi i vaju be baimės ir abejonės“. Jis kalba apie „Laisvę“ skaitytojų žvejojimo vaju. Vadinasi, p. Pruseika nepavels nei vienam, kad ir geriausiam bolševikui, jaustis „tikrai bolševikiškai“, jei jis negaus nors vieną skaitytąją komunistų organui. Tokis patinėjimas panašus i idėją ant kruvos doleriu.

Laikraščiai rašo, kad Kruc-piuose (Lietuvoje) D-ro J. Šliu-

po paskaita apie laisvamanybę padarūs didelio įspūdžio klausytojose. Tik nelaimė, kad policiją padarė, matomai, per daug karšto įspūdžio ir ji pasikaita baigti neleid. Pasirodo, kad „demokratinėje“ Lietuvoje laisvamanybė yra lygiai baisi p. Smetonai karininkų dirguojamam, kiek ji buvo baisi ir p. Stulginskui kunigų dirguojamam.

Lenkų pažangiojo susivienijimo seimas skilo. Matomai rimtesni delegatai, kurie stovi konstitucijos ir organizacijos gero-tybos rinkimus, kuris su-rinko gana daug balsų ir pravedė vieną atstovą... Nepadarysime klaidos, jei tam tikrą dalį formaliai lenkiško gaivalo priskirsime iš tikrųjų lietuviams ir gudams.

Tai mat kokiomis lenkiškomis statistikomis remdamiesi Varšavos ponai giriasi visam pasauliui, kad Vilniaus kraštas didžiūmoje yra lenkais apgyventas. Todėl aiškiai suprantama delko lenkai visais budais smaugia lietuvių ir gudų tautinį veikimą Vilniaus krašte.

Fine, Valoni! Taip ir reikia lietuvių garsinti. Dabar gali būti ramus ir nereikės daugiau Tamstai nesamonių tauzoti apie SLA organizaciją. Jei Valonio „garbinami“ SLA veikėjai pajėgė išgelbėti net lenkų susivienijimą nuo triukšmadarių užmačių, tai jie pajėgs ir lietuviškųjų triukšmadarių užmačias nublokšti šalin nuo mūsų Susivienijimo galvos.

Vienas New Britain, Conn., episkopų kunigas sukirto su saldainių savininku sekamas laizybas: jei Dempsey laimės kumštynes, tai kunigas per metus kasdien ateis i krautuvejį praleis ant saldainių bent po 5 centus; jei Tunney laimės — krautuvninkas per metus kas sekmadienis lankysis i to kunigo bažnyčią. Nereikia aiškinti kuris laimėjo — kunigas džiaugiasi laimėjęs laizybonis viena naują parapiją.

JAUNIMO KELIAI

SUSIVENIJIMO
LIETUVIŲ AMERIKOJE
JAUNULIŲ SKYRIUS

Kol dega krutinę šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinui stoji,
O dirbė, idant neitų ugnis ta ant lieko.
KUDIRKA.

Redakcijos Straipsniai

NEVEIKIAM AR NEAPRAŠOM?

Susivienijimas jau turi pusėti-
nų būrį jaunulių kuopų ir jau-
nulių skyrių. Bet sprendžiant
„Jaunimo Keliuose“ vos retkarčiais
pasirodantys aprašymai iš jaunu-
lių darbuotės, išrodyti, kad mes ne-
turime jaunulių kuopų ir kad tos
kuopos nieko neveikia.

Todel pasiklauskime: nejaugi
musų jaunimas nieko neveikia?

Jaunimas, palyginamai, daug
ką veikia. Dėja tik tame, kad musų
jaunuliai, dalinai, apsilėidę viena-
me reikale, tai yra aprašyme apie
savo darbuotę „Jaunimo Keliuose“.
Šitai galima liudyti kad ir šiame nu-
mery telpiančiame korespondencija iš
Grand Rapids, Mich., kur p-lė Mar-
ciulaičiūtė išsireiškia, kad mažai
apie jaunulių darbuotę rašoma.

Todel šiame reikale, jei reiktu
kas nors kaltinti, tai ta kaltė puola
tik patiems jaunuliams, kad jie
apie savo darbuotę nerašo. O rašy-
mas, tai būtina pareiga. Nerašant,
išties, išrodo, kad musų jaunimas
apsilėidęs ir visai nesidarbuoja.

Jaunuliai turėtų šito neužmir-
šti. Jie turėtų išsirinkti savo nu-
latinius korespondentus ir lai jų pa-
reiga būna kiekvieną kuopos judėji-
mą, kiekvieną nuveiktą darbą „Jau-
nimo Keliuose“ užregistruoti, apra-
šyti.

Tikime, kad musų jaunuliai ir
šitai atkreips dėmesį ir pradės gy-
viau apie savo darbuotę aprašinėti.
Ypač tai patogu ir reikalinga dabar,
kuomet žieminiame sezone prasidės
didesnis jaunulių kuopose veiki-
mas.

Androkliis

Vergas vardu Androkliis pabėgo
nuo savo pono ir pasilėpė girioje.
Bevaikštinėdamas jis užėjo Liutą,
kurs gulėjo ant žemės, dejavo ir vai-
tojo. Iš sykiu Androkliis buvo bebė-
gas nuo jo, bet, pamatęs, kad Liutas
nesiveja, sustojo ir priėjo arčiau
prie Liuto. Priėjus jam arčiau, Liu-
tas atkišo savo leteną, kuri buvo vi-
sa sukrūvinta, ir Androkliis pamatė
joje didelę rakštį; del jos tatau Liu-
tas taip labai kamavo.

Androkliis ištraukė rakštį ir apri-
šo žaidž. Už tai Liutas, nei tasai
šūnytis, palaizė jam ranką. Paskui
Liutas nusivedė Androkliį į savo ur-
vą ir kasdien atnešdavo jam šmotą
mėsos, kuria pabėgėlis ir mito. Ne-
užilgo po tam abudu, Androkliis ir
Liutas, liko suimtu nelaisvėn ir nu-
tarta atiduoti vergą Liutui sudras-
kyti, o Liutą palaikyti kelias dienas
be maisto, kad geriau išalkintus. Ka-
ralius su visais savo dvariniais at-
ėjo žiūrėti, kaip Liutas draskys An-
drokliį, kurs atgulė ant vidurio are-
nos. Netrukus išleido iš klėtos Liu-
tą, ir ėmė jis bėgioti ir šokinėti ap-
link savo auką. Bet kaip tik priėjo
arčiau prie Androkliio, tuoj atžino
jame savo draugą, pradėjo glausties
prie jo ir laižyti jo rankas, tartum
prijaukintas šunelis. Nustebęs ka-
ralius pasisaukė Androkliį, kurs ir
papasakojo visą savo atsitikimą su
Liutu. Vergas liko paliuosutas, o
Liutas paleistas ir tas pačias girias,
kur pirma buvo suimtas, nes

Dėkingumas — yra tai augštos
dvasios ypatybė.

Nuo mėsos dantys vėpsos; nuo var-
kės dantys išbarškės.
Nuo muziko pabėgo, pono nepavijo.
Nuo vilko — ant meškos.
Nusiuntė, kur duonos nekepa.

Ir Aš Taip Manau

Užpraštam numery „Jaunimo Kelių“
redakcija kelia klausimą, ką mes, jau-
nuliai, veiksime žiemos metu? Tarp
keleto kitų gražių nurodymų, sumano,
kad Amerikos lietuvių jaunuliai reng-
tų paskaitas apie Lietuvą, Lietuvos is-
toriją, dainas ir tt.

Man rodos, kad šitas sumanymas
yra labai geras ir jaunuliai turėtų jį
praktikuoti. Juk Amerikos lietuvių jau-
nuliai žino, kad jie yra lietuviai, kad
jiems tokiais reiklia pasilikti, bet dėja,
ne visi jaunuliai žino, kas yra jų tėvų
gimta šalis Lietuva, nežino jie Lietuvos
istorijos, nesupranta lietuvių dainų gro-
žės. Todel, rengiant žiemos metu pas-
kaitas, musų jaunimas turėtų progos šių
dalykų pasimokinti. O šitai atliekant,
jaunuliai pasidarytų geresni lietuviai,
geriau atjaustų lietuvių reikalus ir būtų
daug naudingesni kaip lietuviams taip ir
pačiai Lietuvai.

Aš šitam „J. K.“ redakcijos sumany-
mui pilnai pritariu ir patariu jaunuo-
liams, ypač SLA. jaunulių kuopoms ir
skyriams, šito pobūdžio paskaitas rengti.
Naudos turėsime daugiau, negu manome.
Jaunulis J. K.

Jaunimo Himnas

Saulutė iš aukšto mums juokias
Ir šviečia tamsiuosius laukus;
Jaunimas į burius jau tuokias—
Eis skinti užleistus takus.

Jaunimas pabudo
Iš miego gilus
Ir imas už darbo
Garbingo, kilnaus.

Jų eilės kasdienu dideja
Vis burius galingais, jaunais
Ir skelbia garbingą idėją:
Mes esam geras lietuviais!

Jaunimas pabudo —
Jis amžiais gyvuos
Ir savo idėjoms
Mums pavyzdžius duos!

Iškelkim, jaunime, vėliavą
Mūsų bočių-senelių augštin!
Pažinusię jėgą mes savą,
Žingsniuokim pirmyn, vis pirmyn!

Jaunimas pabudo
Senos mūsų tautos
Ir bočių didybę
Kilnybėn žygiuos!
Pranas Eimutis.

Galvosukis No. 5

Pievoje vežėjai ganė arklius. Jeigu
jūs butumėt panorėję suskaičiuoti, kiek iš
viso kojų pievoje, tai butumėt suskai-
tę 82. O jeigu butumėt suskaičiuoti galvas,
tai butumėt radę jų — žmonių ir arklių
galvų — 26.

Klausimas: Kiek buvo arklių ir kiek
vežėjų?
Paaiškinimas: Atsakymai į galvo-
sukį No. 5 turi būti prisiųsti ne vėliau
lapkričio 4 dienos. Atsakymai reikia
siųsti šiuo adresu: Jaunimo Keliai (Gal-
vosukiai), 307 W. 30-th St., New York,
N. Y.

ATSAKYMAS Į GALVOSUKĮ No. 2.
Pulke lėkė 36 žąsys. Pridėjus kita
tiek (36), pridėjus to skaičiaus pusę
(18), pridėjus ketvirtą dalį (9) ir sutik-
tą žąsį (1) — gauname 100 žąsų.
Į galvosukį No. 2 tinkamai atsakė
šie jaunuliai: Azunaris Olga, Waterbu-
ry, Conn.; Briliutė Anelė, Port Carbon,
Pa.; Simanavičius Jonas, So. Boston,
Mass.; Šveigda Albertas, Cicero, Ill.;
Belickiūtė Stefanija, Akron, O.; Veikša
B., Binghamton, N. Y.; Grigonis Jonas,
Auburn, Ill.

Į galvosukį No. 1 tinkamai atsakė
dar šie jaunuliai: Pačėsiutė Anelė, Tay-
lor Springs, Ill.; Radzevičiūtė Alena,
West Frankfort, Ill. Bet šitie jaunuliai
konteste dalyvauti negalės, nes jie pavė-
lavo savo atsakymus prisiųsti.

SLA. JAUNULIŲ DARBUOTĖ

GRAND RAPIDS, MICH.

Iš Veikimo SLA. 60 Kp. Jaunulių
Skyriaus.

Jau nekartą „Tėvynėje“ ir kituose
laikraščiuose minėta apie susiorganizavi-
mą jaunųjų skyriaus prie SLA. 60 kp.
Bet apie jaunųjų veikimą, man rodos,
per mažai rašoma, ypatingai mažai žinu-
čių galima užtikti musų organe. Nors aš
ir nesimokinus lietuviškai rašyti ir man
gana sunku ką nors parašyti, o ypatingai
taisyklingai, bet visgi bent keliais žo-
džiais bandysiu pabrėžti apie patį musų
jaunimą, kuris yra man arčiausiai prie
širdies. (Rašote neblogai. Jūsų raši-
nėliai visuomet galės tiktai spaudai. Pra-
šome rašyti. Su musų jaunuliais di-
džiausia bėda tame, kad jie neišdrįsta lie-
tuviškai rašyti. Bet kuomet pradėda,
tai taip tinkamai išsireiškia, kaip ir
daugelis musų augusiųjų darbuotojų.
Pastebėti jaundoliams turėtume tai, kad
apie jų darbuotę tik jie patys ir gali tin-
kamai išsireikšti bei aprašyti. Todel
ateity meldžiame mums rašinėti. Tik to-
kiu būdu mes, kaip ir kiti laikraščiai ga-
lėsime tinkamai žinių apie jaunulių vei-
kimą turėti. „J. K.“ Red.)

Mes turime pusėtinai skaitlingą jau-
nulių būrį, susispietusių prie 60 kp.
Yra nemažai tokių, kurie myli darbuo-
tis dailės srityje. Todel kaip tik jaunųjų
skyrius pasijuto turįs užtektinai spēkų,
tuojau tapo suorganizuotas choras. Mo-
kytojai buvo pakviestas A. Kajuta iš
Detroit, Mich. ir pradėjome repetitijas.
Pradžioje jaunimas labai noriai lankė pa-
mokas ir buvo manyta, kad choras grei-
tu laiku galės savo darbuotę pasirodyti
publikoje. Bet įvyko priešingai. Jauni-
mas pradėjo nenoriai lankyti pamokas ir
netrukus matėsi, kad čia kas nors nege-
ro tinkasi. Pasikalbėjus su dainininkais,
veik visi išsireiškė, kad jie choro vedėjo
nemylė ir tik todėl pamokas nesilanko.

Todel, noroms-ne-noroms, vedėją reikėjo
pasalinti ir dabar choro repetitijos įvyks
tik tuomet, kai gausime tinkamą vedėją.
Dabar kad nepraleidus žiemos vel-
tui, jaunimas savo susirinkime, laiky-
tame trečiadienį, rugsėjo 21 d. nutarė
įsteigti vakarinę mokyklą, kur bus duo-
dama pamokos lietuvių kalbos ir rašybos.
Mano supratimu, tai labai geras sumany-
mas. Reikia jį tik tinkamai gyveniman
įkūnyti. Juk musų jaunimas labai ma-
žai susipažinęs su lietuvių kalba bei ra-
šyba ir jei kartais prisieina kuopoje ko-
kia vieta užimti, tai bijo tik todėl, kad
nemoka lietuviškai rašyti. Todel aš šir-
dingai pritariu tokiam jaunulių suma-
nymui — įsteigti lietuvių kalbos mokyk-
lą — ir lai kiekvienas ją lanko, kur iš-
ties galės išmokti lietuviškai skaityti ir
rašyti, o ateity nereiks bijoti kokią nors
vietą užimti.

Viršminėtame susirinkime ir dau-
giau gerų dalykų nutarta. Kuomet tie
nutarimai bus gyveniman įvykinti —
apie tai parašysiu. Delei geresnio veiki-
mo nutarta ir išrinkta nekurie komitetai
ir pagaliau jaunimas išrinko savo nuola-
tinę korespondentę A. Marciulaičiūtę.
Priežastis naujos korespondentės išrin-
kimo turbūt bus ta, kad senieji kuopos
korespondentai mažai ką parašydavo
apie jaunimo veikimą. Aš pasistengsiu
visuomet musų jaunulių skyriaus veiki-
mą tinkamai spaudoje (musų organe
„Jaunimo Keliuose“) nušviesti.

Anelė Marciulaičiūtė,
Jaun. Skyriaus Koresp.

Įvairumėliai

Kiek Vilnius Turi Metų?

Tikrai mes nežinome, kada Vilnius
pastatytas. Žinom tik, kad labai senai;
senovės raštuose jis dažnai minimas. Iš
tų raštų matyt, kad 1128 metais Vilnius
jau buvo, apie Vilnių jau kalbėjo. To-
kiu būdu ateinančiais 1928 metais sukan-
ka lygiai 800 metų nuo to, kaip raštuose
pirma kartą buvo paminėtas Vilniaus var-
das.

Nors ant šiuotos, bet važiuotas.
Nors ir medum teptum, vis degutu
duoks.
Nėra to kampelio, kur nebut kryž-
elio.

Emilius Zolia*)

LEGENDA

Apie Meilės Mažą, Žydrios Spalvos
Apsiaustelį.

Išvertė Leonas Vitkauskas.

I.

Ji, ta puiki mergaitė su rudais plau-
kais, gimė vieną gruodžio mėnesio rytą,
kuolėtai naujai snigo. Bet tuli ženkli
skelbė apie tą meilės paskyrimą, kurį jai
buvo lemta išpildyti. Saulė spindėjo, už-
lisdama rožinės spalvos šviesa baltą snie-
gą, ir virš stogų dvelkė lelijomis ir giedojo
paukščiai, kaip pavasary.

Ji atsirado pasaulį žamsiame kamba-
rėly, žinoma, iš nusizeminimo, kad paro-
džius, jog ji nori tikėtis širdies turtų. Ji
neturėjo šeimynos, ji galėjo mylėti visą
žmoniją, ir jos rankos buvo gana lanks-
čios, kad apglėbus visą pasaulį. Kai ji su-
laukė meilės amžiaus, ji apėjo tamsą, ku-
rioje buvo pasislėpusi; ji ėmė vaikštinėti
keliais ir ieškoti alkanų, kuriuos prisotin-
davo savo žvilgsniais.

Tai buvo augsta ir jėginga mergaitė
su judomis akimis ir raudonomis lūpomis.
Jos kumas buvo blausiai išblýskusios spal-
vos ir apdengtas mažais pūkeliais, taip,
kad jos oda buvo panaši į baltą mašastą.
Kai ji vaikštinėdavo, jos kumas linguoda-
vos švelniu ritmu.

Pagaliam, apleisdama šiaudus, ant ku-
rių ji gimė, ji suprato, kad, imdamasi vy-
kinti savo paskyrimą, ji turi apsilvilti šil-
ku ir nėriniais. Ji gavo kaip dovaną bal-
tus dantis ir rožinės spalvos skruostus ir
ji sugebėjo rasti karolius iš baltų, kaip
jos dantys, perlų ir rubus iš rožinės spal-
vos, kaip jos skruostai, mašasto.

Ir kaip malonu būdavo sutikti ją taip
puikiai apsirėdžiusią kame nors takely
giedrą gegužės mėnesio rytą! Jos širdis
ir lūpos buvo atidengtos bet kokiam suti-
kam žmogui. Kai ji susitikdavo kely elge-
tą, ji šypsenos būdu klausdavo jo apie jo
kentėjimus ir jeigu jis skusdavosi karš-
čiu, nukankinančiu širdies drebuliu, jos lu-
pos tuojau pat paduodavo jam išmaldą, ir
vargšo kentėjimai būdavo palengvinti.

Ir visi parapijos vargšai ją pažinojo.
Jie spiedavosi prie jos durų, laukdami
dalybos. Ji išeidavo rytą ir vakarą, kaip
gailestingoji sesuo, dalindama meilės savo
turtus, suteikdama kiekvienam jo dalį.
Ji buvo gera ir aiški, kaip balta ban-
gelė. Parapijos vargšai suteikė jai vardą
„meilės mažo, žydrios spalvos apsiaustė-
lio.“

II.

Kartą atsitiko, kad baisi epidemija
atsirado šaly. Visi jauni žmonės buvo ap-
imti liga ir didelė dalis vos nenumirė. Li-
gos pažymiai buvo baisūs. Širdis nustoda-
vo plakti, galva ištuštėdavo, mirštą būdavo
apimami gyvuliško atbukimo. Jauni žmo-
nės, lyg pajacai, vaikštinėdavo rodydami
dantis ir pirkdavo širdis turgavietėje, kaip
vaikai perka saldinius. Kai liga apimda-
vo judrius jaunulius, juos apimdavo ir
juodas ilgėsys, mirtingas nusiminimas.
Menininkai verkdamo nuo bejėgumo savo
kurinių akivaizdoje, nepasitenkinę meilu-
žiai puldavo į vandenį.

Jūs suprantate, kad tas puikus kudi-
kis sugebėjo pasireikšti tuo sunkiu laiku.
Ji įtaisinėjo ligonbučius, rupinosi ligoniais
dienes ir naktis, savo lūpomis išgydydama
jų žaizdas, dėkodama dangui už didžią
užduotį, kuri buvo jai pavesta. Ji buvo
apaizda jaunims žmonėms ir daugelį iš
jų išgelbėta.

Tie, keno širdžių ji negalėjo išgydyti,
buvo žmonėmis jau nebeturinčiais širdies.
Jos gydymas būdavo paprastas; ji atiduod-
davo ligoniams savo gydarčias rankas ir
karštą kvėpavimą. Ji niekuomet neprae-
atmokėjimo ir be rūpestio leido galop savo
turtą, dalindama išmaldą duosnia ranka.

Ir to laiko šykštuoliai linguodavo gal-
va, matydami, kaip jauna išlaiduolė mėtė
kaip skiedras didelį savo žavėtinumo tur-
tą. Jie skaydavo vienas kitam:
— Ji mirs ant šiaudų, ta neprotaujan-

*) Rugsėjo 29 dieną suėjo lygiai 25 metai,
kai šis garsus prancūzų rašytojas mirė.

Paryžiuje sukaktuvėms paminėti jau iš-
anksto buvo ruošiamos didelės iškilmės ir eks-
kursija į Medaną, kame rašytojas ilgą laiką gy-
veno ir mirė.

Čia yra viena iš to garsaus rašytojo apysa-
kelių.

ti mergaitė, atiduodanti savo širdies krau-
ją nematuojant lašų.

III.

Ištikrųjų, kartą, kai ji pažvelgė į savo
širdį, ji pasirodė esanti tuščia. Ją apėmė
išgąsčio drebulys. Ji vos beturėjo kelerius
meilės skatikus. O epidemija siautė pir-
mykščių būdu.

Mažytė pasipiktino; ji jau nebegalvojo
daugiau apie didžiulį turtą, kurį ji bepro-
tiškai išmėtė; ji pati jautė deginamą mie-
laširdystės reikalą, ir tai darė jos vargin-
gumą dar baisesniu. Taip gerai buvo pui-
kiomis saulėtomis dienomis vaikštinėti ir
ieškoti kenčiančių, taip saldu buvo mylėti
ir būti mylima. O dabar jos priešaky bu-
vo gyvenimas tamsioje, laukiant, savo ke-
liu, išmaldos, kurios gali būti, niekuomet
niekas nesuteiks.

Ji buvo bejgaunanti protinę mintį
taupiu būdu pasilaikyti kelerius skatikus,
kurie jai teliko. Bet vienatvėje ją apėmė
toks šaltis, kad ji paskubėjo išeiti pasieš-
koti gegužės mėnesio saulės.

Vos ji išėjo, kaip pačiame pirmame
kryžkely sutiko jauną žmogų, kurio širdis
mirė, matomai, nuo nuovargio. Jį pama-
čius, nubudo jos liepsnota mielaširdystė.
Ji negalėjo prasižengti su savo paskyrimu.
Ir, visi spinduliuojanti savo gerume ir pa-
siaukojime, idėjus į savo lūpas visą likutį
savo širdies, ji pasilenkė tylučiai ir pabu-
čiavo jauną žmogų, sakydama:

— Štai mano paskutinis luydoras**).

Atmokėk man tuo patim.

IV.

Jaunas žmogus atsakė jai tuo patim.
Tą patį vakarą ji išsiuntinėjo savo var-
šams pranešimus apie tai, kad ji privers-
ta nustoti dalinti išmaldą. Vargšas kudi-
kis, jai pasiliko tik tiek, kad gerai nu-
gyvenus su paskutiniu alkanuoju, kurį ji
išgelbėjo.

Legenda apie „meilės mažą, žydrios
spalvos apsiaustelį“ neturi pamokymo
(moralės).

**) Prancūzų smulkus pinigais. Vertėjas.

SVAJONELĖ

(Idealui)

Po skaičia dangaus mėlyne
Baltos gūbės tyliai plauko,
Viduryje rožių lauko
Siela sieky susipynė —

Ir iškilo augštu noru,
Kaip gulbėtai baltu bokštu,
Į padanges, į berybes, —
Kur sielos nurimsta „Trokštu!“

Po skaisčia dangaus mėlyne
Verkia rožės jaunumoje —
Kad lakunas užsimojo
Tyrą lauzyti krutinę.

Gūbės plauko, rožės žydi,
Kyla žemė meilės bokštu, —
Svajonėle tu jaunoji,
Atsilėsi, mirus „Trokštu!“

Leonas Vitkauskas.

JAUNYBĖS SAPNAS.

Lengvutis, kaip dvelkimas rožių,
Jaunybės sapnas — taip brangus,
Gilus ir laisvas, kaip dangus,
Ir pasipuošęs jausmo grožiu. —
Tai tu gyvenimo purvyne
Atminimu vilioji vis —
Kai šilta vasaros naktis
Vaidenasi sniegu kalnyne... —

Jaunybės karstą palydėjus
Į amžinos mirties kapus,
Vistiek jaunos dienos sapnus
Minės šaka — kai lies ją vėjas;

Vistiek raudose brolio-vėjo
Jaunybės sapnas nenurims —
Jis nuliūdimui širdį ims, —
Jauni sapnai — jauna idėja...

Leonas Vitkauskas.

TĖTUSIO SODELY KRIAUSAITĖ ŽYDĖJO.

Tėtūšio sodely kriaušaitė žydėjo
Prie lango sėklyčios kur sesė gulėjo,
Kuri bedabinos žaliaisiais lapeliais
Prieš kitas didžiavos margučias žiedelius.

Ji augo ir augo, jai nieks nerupėjo
Kas rytas ji puošė raselėmis ir vėjo
Bučiuojama, pučiama dainą dainavo
Kuomet josios sielą kas norint užgavo.

Bet tėtis jai laimės godžiai pavydėjo —
Kuomet jos žiedeliai gražiai pražydėjo,
Nukirto kriaušaitę, šakas nugenėjo,
Nors siela jos verkė ir skausmą kentėjo.

Radasto žiedas.

S. L. A. REIKALAI

S. L. A. REIKALU
NUOTRUPOS

Rašo Pr. Bajoras.

SLA. kuopose lietuvių kalbos mokyklėlių skaičius didėja. Be seniau minėtų dar keliose kuopose lietuvių kalbos mokyklėlės įsteigta.

Pittsburgje SLA. 40 kp. įsteigė jaunuoliams lietuvių kalbos mokyklą, kurią palaikys podraug su Jaunimo Ratiu. Grand Rapids'e pats SLA. kuopos Jaunuolių Skyrius nusitarė lietuvių kalbos mokyklėlę įsteigti. Racine, Wis. 100 kp. lietuvių kalbos mokyklėlę perėmė iš ALTS. kuopos.

Vadinasi, visa eilė naujų lietuvių kalbos mokyklėlių! Kitaip sakant — visa eilė gražaus, rimto, tautinio darbo įstaigų.

Kiek tenka patirti, tai S. L. S. kuopų palaikomos mokyklėlės gyvena gerai. Jų skaičius, kaip matome iš augščiau pažymėtų davinių, veik kasdien auga. Bet dar toli gražu ne visur jaunuoliams lietuvių kalbos mokyklėlės įsteigta. Jų galima turėti kur kas daugiau. Ir tai padaryti nesunku. Reikia tik vieno-kito pasišventusio darbuotojo. Reikia truputį nenuoilsaus darbo. Mokyklėlę tuomet palaikyti nesunku.

Kuopos, kurios dar neturite lietuvių kalbos mokyklėlės įsteigę, sekančiame susirinkime apie tai pakalbėkit, nes lietuvių kalbos mokykla tai geriausia jaunimo tautinio įstaiga. Tokia įstaiga turi rasti kiekvienoje SLA. kuopoje.

SLA. Antro apskričio suvažiavimo tarimuose randa mes tiesiog džiuginančių davinį. Suvažiavimas daug domės kreipė į prirašinėjamą prie SLA. jaunuolių. Suvažiavimas paakstino esančią komisiją ir toliau tobulinti jaunimo organizavimo planus. Suvažiavimas nutarė surengti visų esančių jaunimo draugijų koecertą. Rengimą finansuos pats apskritis.

Kadangi parengimo komisijon įeina tokie darbuotojai SLA. nariai, kaip Krasauskienė, Baranauskienė, Grišius ir Semaška, tai reikia tikėti, kad minimas parengimas bus sėkmingas ir naujingas ne tik Susivienijimui, bet abiem lietuviams didelės naudos atneš.

Suvažiavimas ir kitus organizacijos reikalus rimtai svarstė — rupinosi, kad kodaugiau naujų narių prie Susivienijimo prirašyti. Suvažiavimas nepraleido pro šalį ir mūsų garbės nario gerb. Dr. J. Šliupos atsisakymo — užsiprenumeravo jo leidžiamas knygas „Medicina“ ir „Higiena“.

Reikia pastebėti, kad šitas apskrities kuopų ir didesnių gerų darbuotojų skaičiui. Praeitame suvažiavime prie apskrities prirašė trys naujos kuopos. Dabar prie apskrities priklauso 10 dides-

niųjų kuopų. Tai jėga, kuri netrukus judins visą mūsų organizacijos eigą Chicagoje ir apylinkėse!

Ketvirto apskričio suvažiavimas pilnas energijos ir gerų norų mūsų organizacijai. Čia ir gi padaryta daug gerų darbų. Čia ir gi rimtai kalbėta apie jaunųjų organizavimą, apie naujų narių gavimą.

Prie to, ketvirto apskričio suvažiavimas pasirodė lojaliu ir ištikimu SLA. Pildomajai Tarybai: išnešė rezoliuciją, pagiriančią P. T. Žygis daryme tvarkos netvarkingose SLA. kuopose.

Ketvirto apskričio suvažiavimas pirmas tarė žodį Lietuvos valdžiai už neįleidimą Lietuvos mūsų organo „Tėvynės“.

Gerai ir padarė. Mes Lietuvai gelbėjome visose jos kovose už nepriklausomybę. Mes aukavome visokiems Lietuvos reikalams. Mūsų geri norai ir dabar tenai gludi. Bet kada dabartiniai Lietuvos valdovai mūsų organo, kuris rodo nieku piktui prieš Lietuvą neprasižengė, neįleidžia, tai jau ir prisieina tarti griežtas žodis.

Dvylikto apskričio suvažiavime ir gi pusėtinai reikalingu aptarta. Daugiausia bet gi šiame suvažiavime domės kreipta į Pildomosios Tarybos ir organizatoriaus Vaitaičio „blogus darbus.“ Kaip žinome, P. T. patvarė vieną kitą kuopą, idant joje įvedus SLA. konstituciją nusakoma tvarką. Kaip žinome, Vaitaitis važinėjo organizacijos kuopose, idant išnešus naujo upo, idant pravedus mintį, kad kodaugiau prie Susivienijimo jaunimo pritrauktus. Ketvirto apskričio suvažiavimas vienok rado „reikalingu“ išlieti piktos tulžies kaip ant P. T., taip ir ant Vaitaičio. Suvažiavimo didžiūma dalyvių plakė mūsų organizacijos darbuotojus ir visa tai perėjo grynų pinigų.

Vienok kada prieita prie klausimo organizuoti prie Susivienijimo Amerikoje augusį lietuvių jaunimą, suvažiavimo dalyviai į šį svarbų reikalą, matomai, pažūrėjo partysiškomis akimis ir patiekė jaunimo reikalą įnešimą 36 balsais prieš 4 atmetė...

Išrodytų, kad šiam apskričiai daugiau apeina mūsų organizacijos darbuotojų plakimas ne organizacijos labas.

Apskrities, kurie į mūsų organizacijos darbuotojų žiuri rimtai ir kurie nusitarė išstiegti eilę gerų darbų delei SLA. labo, reikia palinkėti mūsų darbus išstiegti, kaip gyvenimą naujai.

Apskrities, kuris dar nemoka SLA. gerų darbų įvertinti, patartina labiau į mūsų organizacijos reikalus pasigilinti, juos tinkamai suprasti ir ateity su didesniu nuosirdumu, ne partysiškomis išrokovimais, bet S. L. A. pamatiniais dėsniais lietuviams dirbti.

Užpraėjame „Tėvynės“ numerį p. Demikis išklė klausimą kaslink nerangaus didmiesčių lietuvių priklausymo prie SLA. P. Demikis sako, kad, palyginamai, didmiesčių lietuvių tingiai rąšosi prie SLA.

Teisingai sako. Mums yra žinoma, kad daugely miestelių, kur gyvena apie 300 lietuvių, 200 to skaičiaus priklauso prie Susivienijimo. Reiškia, du trečdaliai yra mūsų organizacijos nariai. Tuo tarpu gi Chicagoje gyvena arti 100,000 lietuvių, o prie S. L. A. nepriklauso nė 3,000. Brooklyne, spėjama, esą arti 60,000 lietuvių, o prie S. L. A. šito didmiesčio vos arti 2,000 tepriklauso. Todel, palyginus mažus miestelius su didmiesčiais, toli gražu nelygus nuosimtis prie S. L. A. priguli. Mažesni miesteliai labai labai dideliu nuosimčiu didmiesčius aplenkia.

P-nio Demikio sumanymas geras. Didmiesčius išjudinti reikėtų. Tuomi labiau juos reikėtų išjudinti, kad didmiesčių gyventojams priklauskas prie apdraudos organizacijos kur kas labiau reikalingas, negu mažų miestelių gyventojams. Manau, einant kitam naujų narių prirašymo vajui į šitai bus kodaugiausia domės kreipta.

Jau ne kartą buvo rašyta, kad SLA. reikalais komunistų spaudoje rašo tokie žmonės, kuriems mūsų organizacijos reikalai neapeina ir kurie tai žmonės prie šitos organizacijos visai nepriklauso ir nemano priklausyti.

Neseniai vienas „Vilnius“, redaktorių išdidžiai pareiškė, kad jis nesąs SLA. nariu ir todėl už šmeižimą Susivienijimo jam nukentėti nereiks. Nepersenai man pažymėjus kaip vienas Worcesterio vėjavaišis nešvariai aprašė mūsų sekretorės, tas miestas atsilankymą, tas paukštukas dar nešvariau kolioja visą mūsų organizaciją ir jos darbuotojus.

Tokių paukštukų yra nemažai. Jie savo „raštamais“ apie mūsų organizaciją vietos randa komunistinėje spaudoje. O komunistų spaudai tokių „raštų“ tik ir reikia. Jiems bi tik niekinti SLA. ir jo darbuotojus. Jiems bi tik kelti bentvarkė mūsų organizacijos ramiuose nariuose.

Mūsų organizacijos nariai turėtų apsižiūrėti ir tokiems, nieko bendro su mūsų organizacija neturintiems, gaivalams nesiduoti suvilti. Prie Susivienijimo vairo jau per daugelį metų stovi žmonės, kuriuos išsirenka patys SLA. nariai. Šitie žmonės žino kaip S. L. A. reikalus tvarkyti. Tik šiemis žmonėms reikia tikėti. Jie mūsų reikalus supranta ir tinkamai visos organizacijos gyvenimą valdo.

Nusipirkęs „Aidą“ pasiskaičiau labai „idomų“ aprašymą apie tulo choro, darbiečių, surengtą pikniką, kur policija daugelį rengėjų atsivežtas mums šaino bačkas ir išvaikė pikniko rengėjų. Taip gi tame pačiame laikrašty tilpo ir šio įvykio gana smarkiai rengėjų pajukiant karikatūra. Gėda, kad darbiečiai tik tokius parengimus gali surengti! J. Rafis.

Bet tikėti komunistiniams vėjams, reiškia gaudyti vėjus. Prie to, priklausanti prie SLA. komunistai taipgi neturėtų didžiūotis tokių gailių darbais, kurie prie mūsų organizacijos nepriklauso, bet jos reikalus imasi „svarstyti.“

IŠ S. L. A. KUOPU
DARBUOTĖS

RACINE, WIS.

IŠ 100 Kp. Susirinkimo.

SLA. 100 kuopos susirinkimas buvo spalio 2 d., 2 val. po pietų, Lietuvių Svetainėje. Išklauyti komitetų pranešimai, bet naujų darbų netarta, nes pirmiau padaryti darbai dar neįvykinti; kaip bus atlikta kas jau nutarta, tada imsime vėl naujų darbų.

Reikia pasidžiaugti, kad mūsų 100 kuopa šmet gyvena kaip rojui: barmų ar kitokių susikirtimų tarpe narių nėra. Susieinam, aptariam reikalus. Susirinkimai esti trumpi, bet ne nuobodūs ir atliekame pilnai visus reikalus taip gražiai, maloniai, kad net miela. Veik visi darbai pravedami vienbalsiai.

Baigiantis praėjimui susirinkimui, išklauztas klausimas reikalavimui Dr. Jono Šliupo raštų Lietuvoje — Higijena ir Medicinos Istorija. Daug nereikėjo aiškinti; tuojau užsiprenumeravo Kazys Kisieliū, J. Mezinis ir aš pats. Mūsų kolonijai dar randasi gerų tėvynaičių, kurie visa širdžia atjaučia špavietos reikalus. Prenumeratoriui mane įgalioavo gausime ir pas kitus gerasirdžius. Iš tikto daugelis, nekvietus prie to kultūrinio darbo, jaustys kaip ir įžeistais; todėl mano bus pareiga kiekvieną vietos lietuvių kviesti užsiprenumeruoti „Higijena“ ir „Medicina“. Aš manau rasti apie dešimtį prenumeratorių. Negana, kad mes už tai nedidelę penkinę gausime svarbius moksliskus veikalus, bet tuo pačiu sykiu įvertinsime mūsų laisvamanybės tėvo, mūsų mylimo senelio Dr. Jono Šliupo veikimą. Brangus mūsų tautos vadas, matydamas, kad mes jo darbą remiam, įgis vilnį ties dar daug kuninų mums duoti. Dr. Jono Šliupo raštus mes jau gerai pažįstame, skaitome juos su įgudumu. Ačiū jo raštams, skaitydami įgijome savistovį protavimą, likome luosi nuo pildymo Romos tikybinių prietarų. Todel mūsų visų priedermė užsiprenumeruoti jo darbar leidžiamus raštus.

Pranešimas.

SLA. 100 kp. perėmė iš A. L. T. Sandaros 35 kuopos lietuvių kalbos vaikams mokyklėlę. Dabar šita mokyklėlė bus po globa 100 kuopos. Spalio 1 d. vakare Liet. Svet. įvyko tėvų pasitarimo susijimas, kuriame nutarta pamokas laikyti šeštadieniais ir mokėstis 25c. mėnesį. Taigi pamokos bus kas šeštadienis; pradžia 1:30 val. po pietų, Lietuvių Svetainėje.

Tėvai, kurie norite, kad jusų čia augę vaikučiai pramoktų lietuvių kalboje skaitymo ir rašymo, leiskite savo vaikelius į šitą mokyklėlę, lai jie lavinasi mūsų brangintinos lietuvių kalbos.

M. Kasparaitis.

DETROIT, MICH.

SLA. 21 Kp. Išvažiavimas. SLA. 21 kuopos išvažiavimas įvyko rugsėjo 25 d., Palmer Parke. Nors diena buvo ir graži, bet žmonių, nežinia kodėl, susirinko nedaug.

Buvo ir programos. Kalbėjo kuopos pirmininkas P. Tačionis ir tulas daktaras, kurio kalbos man neteko išgirsti, nes kuomet atvažiavau jis jau buvo savo kalbą pasakęs. Buvo platina literatūra.

Nusipirkęs „Aidą“ pasiskaičiau labai „idomų“ aprašymą apie tulo choro, darbiečių, surengtą pikniką, kur policija daugelį rengėjų atsivežtas mums šaino bačkas ir išvaikė pikniko rengėjų. Taip gi tame pačiame laikrašty tilpo ir šio įvykio gana smarkiai rengėjų pajukiant karikatūra. Gėda, kad darbiečiai tik tokius parengimus gali surengti! J. Rafis.

BROOKLYN, N. Y.

SLA. 83 Kuopos Baliaus.

SLA. 83 kuopos balius, kuris įvyko nedėlios vakare, 25 dieną rugsėjo, „Laisvės“ svetainėje, puikiai pavyko. Imant atydon faktą, kad diena buvo nepaprastai graži ir oras šiltas, kuris daug žmonių išviliojo į laukus, reikia pasakyti, kad ir į balių prisirinko nemažai žmonių; ypatingai buvo daug gražaus jaunimo.

Nuėjus į svetainę, apie 7 valandą vakare, radau jau pilną svetainę gražiai besilinksminančių žmonių: vieni šoka lietuvišką sukutinį, kiti geria arbatą, o dar kiti linksmai šnekučiuojasi su savo pažįstamais ir draugais. Gaspadinės — Sireikienė, Vasikonutė ir Vaicekauskutė — dirba rankoves pasiraityjusios, kad susirinkusius svečius užganėdinus. Kiti komisijos nariai taipgi prigelbsti.

Kiek teko patęmyti, tai kuopos organizatoriai ir gi nesnaudė: visi su įstojimo blankomis rankose vaikšto po svetainę ir kalbina susirinkusius prisirašyti prie SLA. Kokios buvo pasėkmės jų darbo, tai neteko sužinoti. Tas viskas paaiškės sekančiam kuopos susirinkimui.

Esu tikras, kad kuopai liks keliolika dolerių pelno.

J. Aleksis,

Kp. Korespondentas.

SLA. Apskričių Darbuotė

PROTOKOLAS

SLA. IV-to Apskričio, Connecticut Valstijos Penkioliktos Suvažiavimo, Įvykusio Rugsėjo 25 dieną, 1927, Liet. Svetainėje, 354 Park St., New Britain, Connecticut.

SESIJA PIRMA.

Suvažiavimą atidarė apskričio pirmininkas Jonas Gerdauskas 10 val. ryte. Priėmimui ir sutvarkymui mandatų nukirto komisija: V. Valaitis, P. Bokas ir Vaitkuskas.

Prisagstymui atstovams ženklių pirmininkas nuskyrė J. Salaveičiukienę, M. Senkuvienę ir Jevą Senkuvienę. Kol munda tai buvo tvarkomi, pirmininkas pakvietė pakalbėti J. Tareilą, kaip apskričio vice pirmininką, kuris kalbėjo apie SLA. organizaciją ir jos vertę, prirašinėjamą jaunuolių ir augusių prie SLA. kuopų.

Mandatų komisija praneša, jog atstovai pribuvo nuo trylikos kuopų:

11 kuopa, Waterbury, Conn. — Jonas Tareila, Jokubas Azunaris, J. Žemantauskas, Vincas Kenausis, M. Krugelis, M. Senkuvienė, J. Senkuvienė, J. Skarnulis, P. Motiečius.

34 kuopa, New Britain, Conn. — V. Valaitis, B. Salaveičikas, P. Kupstas, J. Maksimavičius, M. Naimonas, B. Griškevičius, V. Vitukynas, J. Balčiūnas, J. Bučionis, J. Salaveičiukienė.

51 kuopa, Bridgeport, Conn. — J. G. Zukauskas, A. J. Viznis, J. Radzevičius, J. J. Mokaikis.

66 kuopa, Ansonia, Conn. — J. Marčiulionis.

94 kuopa, Oakville, Conn. — P. Bokas, K. Krasnitskas.

113 kuopa, Thompsonville, Conn. — J. F. Makoveckas, P. Čapas.

124 kuopa, Hartford, Conn. — T. Valkevičius, A. Galickas, J. Sekys, J. Januškevičius.

142 kuopa, New Haven, Conn. — A. Pilvelis, M. J. Vokietaitis, M. J. Kvaratiejus, A. Dičkus, J. Doplėnas.

168 kuopa, Stamford, Conn. — S. Cibulskas.

207 kuopa, So. Manchester, Conn. — J. Tvaronaitis, A. Tvaronaitis, M. Giraitienė, M. Užpienė.

306 kuopa, Danbury, Conn. — V. Vaitkuskas.

325 kuopa, Terryville, Conn. — K. Mickevičius.

334 kuopa, Warehouse Point,

Conn. — S. Kičas, J. Mikalauskas.

Viso 49 atstovai.

Apskričio valdybos nariai pribuvo sekanti: pirmininkas — Jonas Gerdauskas, vice-pirmininkas — Jonas Tareila, raštininkas — J. F. Makoveckas, išdėninkas — Jonas Mikalauskas (organizatorius V. M. Čekanauskas nepribuvo), išdo globėjai — L. Kazimieras ir M. Neimonas.

Apskričio valdybai suteikta pilnas sprendžiamas balsas. Rinkimas suvažiavimo prezidiumo. Vienbalsiai nutarta, kad suvažiavimo tvarką vestų valdyba: pirmininkas — Jonas Gerdauskas, pagalbininkas — Jonas Tareila, raštininkas — J. F. Makoveckas, išdėninkas — J. Mikalauskas, maršalka — P. Kupstas.

Įšimųjų sutvarkymo komisijon išrinkta: V. Valaitis, P. Bokas, V. Vaitkuskas. Spaudos komisijon išrinkta: K. Krasnitskas, V. Valaitis. Rezoliucijų komisijon: K. Krasnitskas, J. Sekys, S. Cibulskas. Įstatų komisijon: B. Salaveičikas, J. Mikalauskas, M. Naimonas.

Skaitytas protokolai keturioliktos apskričio suvažiavimo ir priimtas vienbalsiai. Perskaiytas protokolai apskričio valdybos posėdžio, laikyto kovo 27 dieną, 1927 metų, Jono Mikalausko valgykloje, New Britain, Conn; priimtas kaip skaitytas.

Apskričio Valdybos Raportai:

a) Pirmininkas išduoda raportą raštu; priimtas.

b) Vice-pirmininkas išduoda raportą žodžiu; priimtas.

c) Raštininkas išduoda raportą raštu. Praneša, kad buvo išsiuntinotos blankos visoms 19-kai apskričio kuopų ir gautas atsakymas su žiniomis nuo 16 kuopų. Pasirodė, kad apskričio kuopose buvo 1,286 nariai. Per metus prisirašė 216 narių. Viršpaminėtos 16 kuopų turto turi \$5,260.89 ir esą surengė 15 balių, 2 prakalbas, 1 koncertą, 8 piknikus. Likusios 3 kuopos savo finansinio stovio neprisiuntė.

Apskričio konkurse dalyvavo 14 kuopų ir per dešimt mėnesių organizatoriai prirašė naujų narių sekamai: augusių 199 narių, vaikų 11, viso 210 narių. Raportas priimtas.

d) Išdėninkas išduoda raportą raštu. Praneša, kad nuo keturioliktos iki penkioliktos suvažiavimo IV-to apskričio išdo liko \$520.76. Raportas priimtas.

e) Organizatorius išduoda raportą raštu; raportas priimtas.

f) Išdo globėjai išduoda raportą raštu; priimtas. Raportas komisijos SLA. IV-to apskričio išvažiavimo: pribuvo \$1,195.15, išmokėta \$796.90, pelno \$398.25. Raportas priimtas.

Pirma sesija uždaryta 1 val. po pietų.

SESIJA ANTRA.

Antra sesija atidaryta 2:30 po pietų.

Delegatų vardošaukis. Į antrą sesiją atėjo visi atstovai ir atsilankė geras buris svečių. Svečiams, kurie yra SLA. nariais, suteikta patariamasis balsas.

Svarstoma IV-to apskričio kuopų įnešimai.

1. a) 11 kuopa įneša, kad apskrities reikalauti ir paragintu kuopas reikalauti busiančio S. L. A. seimo neįpriimti delegatais į seimą ty, kurie buna įsistę per pašalinius fondus. Įnešimas priimtas.

b) 11 kuopa įneša, kad apskrities užgirtų taktiką Pildomosios Tarybos dabartiniam kuopų tvarkymo klausime. Įnešimas priimtas.

c) 11 ir 113 kuopos įneša, kad apskrities išneštų papeikimo rezoliuciją dabartinei Lietuvos valdžiai už Lietuvos piliečių smurto kelių valdymą ir už

neįsileidimą „Tėvynės“ Lietu-

von. Įnešimas priimtas.

d) 11 kuopa įneša, kad apskrities surastų kur nors pajury nusipirkimui vietą kur galėtų rengti išvažiavimus. Įnešimas atmetas.

e) 11 kuopa įneša, kad apskričio suvažiavimas stengtųsi išrinkti ateinantiems metams apskričio valdybą, prielankę S. L. A. idealams. Taip ir daroma.

2. a) 34, 113, 124, 207 ir 306 kuopos įneša, kad apskrities skirtų tris dovanas; pirmą, kuris prirašys 50 narių gaus \$20.00; už 35 narius — \$15.00; už 25 narius — \$10.00, išskiriant mokamą dovaną už prirašymą kiekvieno nario \$1.00. Kad apskrities nustatytų laiką konkursui nuo spalio 1 dienos 1927 iki rugpjūčio 1 dienos 1928 metų. Įnešimas priimtas.

b) 34 ir 51 kuopos įneša, kad apskrities surengtų paskaitų maršrutą sveikatos reikalais; prelegantas turi būti daktaras. Palikta kuopų reikale.

c) 34 ir 113 kuopos įneša, kad apskrities paaugotų Moksleivių Fondą. Įnešimas atmetas.

d) 34 ir 113 kuopos įneša, kad apskrities paaugotų į Našlėlių Fondą \$100.00. Įnešimas priimtas su pataisymu, aukauti \$34.64.

e) 34 kuopa įneša, kad jaunuoliai būtų organizuojami į kuopas; tuo reikalu apskričio valdyba būtinai turi rūpintis. Įnešimas priimtas.

f) 34 kuopa įneša, kad jaunuoliai būtų priimami į SLA. be daktaro egzaminavimo. Pataria, kad kuopos duotų įnešimus busiančiam seimui tuo reikalui.

g) 34 kuopa įneša, kad apskrities nuskirtų komisiją, kuri tēmytų projektą naujos konstitucijos, kuri bus skelbiama per organą „Tėvynė“. Įnešimas priimtas.

3 a) 51 kuopa įneša, kad bertaininė finansų ir abelna atskaita būtų spaudinama atskirai nuo organo. Įnešimas atmetas.

b) 51 kuopa įneša, kad naujoj konstitucijoj taikoma uždėti daugiau 5 centai mokesčių

SLA. Kalendorius

APSKRICIŲ BEI KUOPU

PARENGIMAI

—20—

SLA. Dešimtas Apskrities ruošia didelį ir įvairų kuopų sudėtinį programą ir šokius. Įvyks lapkričio 13 d., 2 val. po piet, Polonia Hall, 3-rd Ave. and Burnham St., Milwaukee, Wis.

GRAND RAPIDS, MICH., S. L. A. 60 Kp. metinė vakarinė įvyks spalio 22 d. Spalio 29 d. įvyks maskaradų balius.

STAMFORD, CONN., SLA. 168 kuopa rengia puikų balių, kuris įvyks spalio 22 d., 1927 m., Mission St. Hall. Visus kviečiame dalyvauti, nes bus puiki proga pasilinksminimui.

HARTFORD, CONN., SLA. 124 kuopa rengia labai gražų, įdomų ir didelį teatrą, kuris įvyks sekmadienį, spalio 23 d., 1927 m., pradžia 7:30 val. vakare, Lietuvių Parapijos Mokyklos Salėje. Bus vaidinama puikus veikalas „Doros Sargas“. Kviečiame vietinius ir apylinkės lietuvius skaitlingai atsilankyti į šį puikų vakarą.

ST. LOUIS, MO., SLA. 214 kp. rengia balių ir šokių. Įvyks lapkričio 20 d. Lenku Svetainėje, 1940 Cass Ave., St. Louis, Mo.

kiekvienam nariui kas mėnuo, delei ko kuopoms reikalinga pasipriešinti. Įnešimas priimtas.

c) 51 ir 124 kuopos įneša, kad už jaunųjų egzaminavimą pusę lėšų mokėtų apskritys. Įnešimas atmestas.

4. a) 113 kuopa įneša, kad apskritys skirtų dovaną organizatoriams už suorganizavimą jaunųjų kuopelių. Įnešimas atmestas.

b) 113 kuopa įneša, kad apskritys nutartų busiantį išvažiavimą surengti Thompsonvill, Conn. Palikta valdybos nuostatai.

5. a) 124 kuopa įneša, kad apskritys skirtų dovaną nedaučiau kaip \$25.00 už suorganizavimą naujų kuopų nemažiau kaip iš 10 narių. Įnešimas atmestas.

b) 124 kuopa įneša, kad apskritys naujom ir silpnai gyvuojančiom kuopom galėtų suteikti iš apskričio išdo aukų ar pasakolą už įgijimą knygų ir kitų dalykų. Įnešimas atmestas.

6. a) 207 kuopa įneša, kad apskritys reikalautų Pildomosios Tarybos, kad nauja konstitucija būtų leidžiama lietuvių kalba. Įnešimas atmestas.

b) 207 kuopa įneša, kad apskritys paragintų įstatų komisiją, kuri turi paskelbti organe „Tėvynė“ kuopų įnešimus 30 dienų pirma seimo. Įnešimas atmestas.

7. a) 306 kuopa įneša, kad apskritys surengtų S. E. Vitaičių prakalbų maršrutą. Įnešimas atmestas.

b) 306 kuopa įneša, kad apskritys skirtų suvažiavimus daugiau centre apskričio kuopų. Įnešimas atmestas.

8. Nutarta paaukoti į Našlių ir Našlių Fondą \$34.64.

9. Nutarta įsigyti vilniaus — lietuvišką ir amerikonišką.

10. Nutarta apskričio išvažiavimuose perkamos prekės pirkti pas SLA narius, bet ne kitose įstaigose.

11. Nutarta surengti apskričio konkursą nuo spalio 1 dienos 1927 metų, iki rugpjūčio 1 dienos 1928 metų.

12. Nutarta duoti \$1.00 dovanų organizatoriams už prirašymą nuo 2 metų iki 18 metų į Vaikų Skyrių apskritys skiria \$1.00.

13. Nutarta duoti \$20.00 dovanų organizatoriams, kurie prirašys 50 narių; \$15.00 už prirašymą 35 narių; \$10.00 už prirašymą 25 narių prie kuopų apart \$1.00 atlyginimo.

14. Nutarta rengti apskričio išvažiavimą ateinančią vasarą ir kad apskričio valdyba už poros mėnesių atsiųskutų į kuopas su agitacija išvažiavimu (pikniko) rengime.

15. Sekantį apskričio suvažiavimą nutarta laikyti Meriden, Conn. Laiką nuskirs apskričio valdyba.

16. Jonas Gerdauskas įneša, kad atsistojus pagerbti numirusius SLA narius. Įnešimas priimtas ir tuopat laiku išpildytas.

17. Nutarta, kad kiekvienas organizatorius, kuris dalyvaus apskričio konkurse, turi užsiregistruoti apskričio centre; to nepadarius, negaus iš apskričio laskirtos dovanos.

18. Rinkimas apskričio valdybos sekamiems metams. Slaptai nominuota ir balsuojant išrinkta: pirmininku — Jonas Tareila, iš Waterbury, Conn.; vice-pirmininku — M. J. Vokietaitis, iš New Haven, Conn.; raštininku — J. F. Makoveckas, 98 Pleasant St., Thompsonville, Conn.; išdininku — Jonas Mikalauskas, iš New Britain, Conn.; išdo globėjais — L. Kazianus ir M. Neimonas, iš New Britain, Conn. Organizatorium — V. Vitukynas, 423 Church St., New Britain, Conn.

19. APSKRIČIO FINANSINĖ APYSKAITA NUO 14-TO IKI 15-TO SUVAŽIAVIMO.

SLA. IV-to Apskričio Išvažiavimo Atskaita.

Už įžangos tiketus \$256.00
Už čekius 829.90
Už spaudą apgarsinimų 109.25

Viso — \$1,195.15

Išmokėta:

A. Ratoosh, už prekes \$ 15.23
B. Kochan, už stiklus 4.80
T. E. McAviney, už saldinius 28.80
B. Aratsky, už daiktų nuvežimą 8.00
V. Alksninis, už spaudą ir ženklelius 20.50
A. Kazlauskas, už prekes 194.67
J. A. Kimler, už prekes 178.70
Už daržą 20.50
Orkestras 35.00
Darbininkams 60.00
K. J. Šalunui, už darbą 35.00
V. Alksninio iškaščiai 6.00
L. N. Varpo Chorui 40.00
Už virvės traukimą 5.00
Už bonkas 3.60
Komisijos išlaidos 7.50

Viso — \$663.30

Už spaudą programų ir tt. 133.60

Viso — \$796.90

Liko pelno \$398.25

Pridėjus 15 suvažiavimų įnešimus \$520.76

306 kuopa Danbury sugrąžino 5.50

Nuosimčių per metus už \$400.00 4% 16.00

Viso — \$940.51

Penkiolikim suvažiavime išmokėta Reikale Konkurso:

Organizatoriams \$240.00
J. F. Makoveckui kelionės lėšos, krasos ženklai, laiškai ir tt. 16.60
34 kuopai už svetainę ir ženklelius 12.00
New Britain Jaunuolių Mokyklai 25.00
A. Radvilai, už dainavimą 20.00
J. Mikalauskui, už persiuntimą pinigų 1.00
J. Našlių ir Našlių Fondą 25.00

Viso išmokėta \$339.85

IV-to apskričio išdo lieka 600.66

Nuosavybė daiktais 30.00

Viso — \$630.66

Suvažiavimą uždarė pirmininkas Jonas Gerdauskas 8 val. vakare.

SLA. IV-to apskričio penkiolikto suvažiavimo vedėjai:

Pirm. — J. J. Gerdauskas, Rašt. — J. F. Makoveckas.

REZOLIUCIJA

Del Lietuvos Žmonių Laisvės ir Ramumo ir del Neįsileidimo S. L. A. Organo „Tėvynės“.

Rugsėjo 25 d., 1927 m., New Britain, Conn., SLA. 4-to Apskričio suvažiavime delegatai, apkalbėję dabartinę Lietuvos padėtį, rado reikalingu išnešti protestą prieš dabartinę Lietuvos valdymo būklę, nes 4-tas SLA. Apskritys nuo pat Lietuvos Nepriklausomybės dienų teikė Lietuvai visokią pagalbą.

Visi konferencijos dalyviai nutarė:

1. Reikalaujame, kad būtų sugrąžinta Lietuvoje ramybė ir demokratiškumas, kuris buvo prieš gruodžio 17 perversmą, kad visų partijų ir sriovių vienybė žydėtų, kad būtų pašalintas karo stovis ir paliktas tik pasienis tarp Lenkijos; kad būtų suauktas Seimas visų Lietuvos piliečių renkamas; kad pasitrauktų dabartinė vyriausybė, o pastatyta Lietuvos piliečių rinkta valdžia.

2. Reikalaujame, kad tuoj būtų sugrąžinta spaudos, žodžio ir susirinkimų laisvė ir kad Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

organas „Tėvynė“ būtų liuosai leidžiama į visus Lietuvos kraštus.

SLA. 4-to Apskričio konferencijos prezidiumas: Pirm. — John J. Gerdauskas, Sekret. — J. F. Makoveckas.

SLA. DVYLIKTO APSKRIČIO VALDMOSI TAISKLES.

Tikslas.

SLA. 12-tas apskritys imasi sau už tikslą jungti visas Illinois valst. pietų daly 12-to apskričio ribose ir apylinkėse esančias SLA. kuopas bendram veikimui del praplėtimo šios organizacijos uždavinių, kaip tai: prirašinėjimo naujų narių, steigimo kuopų (kur jų nesiranda), gelbėjimo silpnėms kuopoms jų darbuotėje, rengiant prakalbas, paskaitas, pralekijas įvairiose temose: apdraudos, sveikatos, šios šalies darbo sąlygų, Lietuvos liaudies gyvenimo sąlygų, ir tt.

ir tt.

Suvažiavimai.

1. Visi apskričio suvažiavimų tarimai privalo būti skelbiami SLA. oficialiame organe „Tėvynėje“.

2. Suvažiavimai turi būti laikomi kas 6 mėnesiai, o atsitikus svarbiam reikalui valdyba turi tiesą suaukti nepaprastus suvažiavimus.

3. Metiniai apskričio suvažiavimai privalo būti laikomi sausio mėnesio, pusmetiniai — liepos mėnesio.

4. Suvažiavimo atstovai gali būti visi SLA. nariai, kuriems kuopos suteikia palidumus. Ant tokių palidumų privalo būti įrašytas pasiuntinio vardas, pavardė, kuopos num., miestas, mėnesio diena, liudijant kuopos valdybos parašais.

5. Į suvažiavimus kuopos turi tiesą siųsti po vieną atstovą nuo kiekvienos 10-ties narių, arba didesnės pusės to skaičiaus; kuopos turinčios mažiau 10-ties narių, gali siųsti tik vieną atstovą.

Valdyba.

1. Apskričio valdyba renkasi vieniems metams apskričio suvažiavimuose arba referendumu.

2. Valdyba susideda iš pirmininko, pirm. pagalbininko, sekretoriaus, finansų sekretoriaus, išdininko, organizatoriaus ir organiz. pagalbininko.

3. Apskričio suvažiavimai turi tiesą išrinkti įvairias komisijas įkunijimui įvairių apskričio tarimų. Apskričio valdyba turi pilną kontrolę ant tokių komisijų. Jinai privalo daboti, kad komisijos pavesti darbai būtų gerai atliekami.

Valdybos pareigos.

Pirmininkas suaukia apskričio suvažiavimus, pats tvarko jį, kol prasideda sesijos; paskiria ypates priėmimui mandatus ir kuopų įnešimų (arba suvažiavimas išrenka). Kol suvažiavimas išrenka tvarkai vesti pirmininką, apskr. pirm. pasi- rašo ant visų išrašytų prisakymų, sudeda raportą raštu arba žodžiu iš viso veikimo nuo paskutinio suvažiavimo.

Pirm. pagalbininkas dalyvauja komisijose, kaip pirmsėdis, prižiūri komisijų veikimą ir nesant pirmininko, eina jo pareigas.

Sekretorius. a) Sekretorius esti sekretorium ir apskričio suvažiavimuose; b) garsina S. L. A. organe visokius nutarimus; c) perskaito paskutinio suvažiavimo protokolalus; d) veda visokias korespondencijas su kuopomis agitacijai ar šiaip ašlenuose apskričio klausimuose ir ragina kuopas prie didesnio veikimo laiškais, per organą ir kitokiais būdais; e) surenka raportus iš kuopų veikimo, skelbia organe ir išduoda raportą suvažiavimui apie abelą kuopų stovį ir veikimą.

Finansų Sekretorius. a) Veda visas finansines apyskaitas ir išduoda raportą su išdininku, apskričio suvažiavimui; b) priima visokias išmokėjimo bilas, išrašo prisakymus, bet pasiunčia pirmūninkui užtvirtinti; c) priiminėja kuopų mokesčius apskričiai, perduoda išdininkui ir pasiunčia kuopoms palidumus už mokesčius.

Išdininkas. a) Priiminėja per sekretorių kuopų metines mokesčius ir kitokias įplaukas ir už priimtus pinigus išduoda kvitas; b) ant visų sekretoriaus prisakymų, su prezidento patvirtinimu, išmoka visas rotundas be užvilkinimo; c) išduoda suvažiavimams pilną raportą raštu.

Organizatorius. a) Privalo rūpintis prirašinėjimu kodaugiausiai naujų į SLA. narių; b) ant visų išpildytų aplikacijų pasirašo arba prispaudžia savo žymę kaip generalis apskričio organizatorius; c) jis turi tiesą prirašinėti naujus aplikantus visose apskričio kuopose ir organizuoti naujas kuopas kur jų nesiranda; d) reikalaujamas iš Centro atlyginimo už prirašinėjimą narių, privalo priduoti Centrui rotundas, patvirtintas per viršininkus tų kuopų prie kurių aplikantai buvo prirašyti; e) prirašinėdamas naujų tiesą aplikantus, organizatorius turi tiesą priimti įrašymo mokesčius, tačiau būtina visus pinigus privalo priduoti toms kuopoms, prie kurių aplikantas prisirašo; f) suaukia visus kuopų organizatorių bendram pasikalbėjimui nemažiau trijų sykių į metus (arba pagal reikalingumą); g) apskričio suvažiavimuose jis su finansų sekretoriumi, išduoda savo raportą.

Organiz. Pagalbininkas. Padeda organizatoriui visame darbe, o pasitraukus organizatoriui užima jo vietą ir eina visas jo pareigas.

Raportai.

Apskričio valdyba metiniuose suvažiavimuose privalo išduoti raštišką raportą. Visos kuopos irgi turi priduoti raštiškus raportus metiniams suvažiavimams.

Išdas.

1. Kiekviena kuopa moka į apskričio išdą po 10c. nuo nario metinės mokesties. Visos mokesčiai turi būti mokamos pradžioje metų; iki balandžio 15 d. kiekviena kuopa privalo užsimokėti.

2. Apskričio išdas susidaro iš kuopų mokesčių bei pelno iš parengimų, pardavinėjimo literatūros, aukų ir tt.

3. Jeigu pasirodytų, kad reikalinga apskričio viršininkams taciaja, tai suvažiavimas turi išrinkti komisiją, kuri rūpintųsi tokios kaucijos užstatymu ir praneštų apie tai apskričio suvažiavimui ir valdybai.

Nauda.

Apskritys privalo turėti metinį kalbėtojų-prelegentų surašą ir priduoti suvažiavimui del pasirinkimo. Visi kalbėtojai-prelegentai turi būti SLA. nariai.

2. Apskričio valdyba ragins kuopas ir pati rengs paskaitas įvairiomis temomis, ypatingai augščiau įvardintais klausimais.

Komisija:

B. Juškauskas, V. Rugienius, F. Šiaučius.

SLA. 12-to Apskričio Suvažiavimų Tvarka:

1. Atidarymas suvažiavimo.

2. Vardošaukis apskr. valdybos.

3. Rinkimas arba paskyrimas mandatų komisijos.

4. Mandatų komisijos raportai.

5. Rinkimas suvažiavimo viršininkų.

6. Rinkimas įvairių komisijų.

7. Skaitymas protokolo.

8. Apskričio valdybos raportai.

9. Įvairių komisijų raportai.

10. Delegatų raportai.

11. Skaitymas laiškų ir susi- nešimų.

12. Įnešimų ir rezoliucijų komisijos raportai.

13. Apskričio reikalai.

14. Neužbaigti reikalai.

15. Apšvietos reikalai.

16. SLA. reikalai.

17. Nauji reikalai.

18. Vieta sekančiam suvažiavimui.

19. Skaitymas apyskaitų ir išmokėjimas bilų.

20. Uždarymas suvažiavimo.

NEKROLOGAS

McADOO, PA.

Dar Apie Velionį Motiejų Bružą.

Mirtis velionį patiko netikėtai. Mirdamas buvo dar jaunas, nes turėjo vos 39 metus amžiaus. Velionis buvo vedęs. Dideliame nuliudime paliko moterį Jevą, dvi dukreles ir vieną sunelį.

Velionis M. Bauža paėjo iš Butėnų kaimo, Adakavo parapijos. Velionis buvo doro apsiėjimo, laisvų pažiūrų ir linksmo pobūdžio žmogus. Vienok mirus, velionį prisiėjo palaidoti su bažnytinėmis apeigomis, nes mūsų mieste nesiranda laisvų kapinių. Velionis palaidotas rugsėjo 15 d. lenkų nepriuglūmingso parapijos kapuose, McAdoo, Pa.

Velionis Bauža prigulėjo prie SLA. 54 kuopos. Todel kuopa davė 6 grabnešius ir nupirko gėlių vainiką. Taipgi kuopos nariai skaitlingai susirinko velionį palaidoti, už ką velionio žmona ir kuopos valdyba visiems tariama širdingą aciū. Taipgi tariame širdingą aciū visiems, kurie tik atsilankė į laidotuves.

Lai buna tau, drauge, lengva ilsėtis svetimoje, šaltoje žemėje.

George Milus.

BIZNIERIAI GARSINKITES „TĖVYNĖJE“

Tel. Empire 7365

Dr. F. MATULAITIS

322 Holbrook Ave., DETROIT, MICH.

Valandos: 12-3 p. m. ir 6-8 p. m. Ultravioletinė šviesa. Diathermia

PAVOJUS!

Pasirodžius pirmiems ženkliams persisaldymo krutinėje, patrinkite vikriai su

DR. RICHTERIO Inkaru Rusies PAIN-EXPELLERIU

Vaisbaženklis registruotas S. V. Pat. Biure.

Persitikrinkite, kad Inkaru vaisbaženklis būtų ant pakelio.

35c ir 70c vaistinėse, arba rašykite tiesiai į laboratoriją.

F. AD. RICHTER & CO., Berry & So. 5th St., Brooklyn, N. Y.

„TĖVYNES“ ADMINISTRACIJA

307 W. 30-th St. New York, N. Y.

JAUNUOLIŲ MOKYKLOS RANKVEDĖLIAI

ABC. Skaitymo-Rašymo pradžiamokslis. Sutaisė J. Damijonaitis. Pati pirmutinė knyga mokinant lietuviškai skaityti ir rašyti. Trečia ir vėliausia laida 35c.

VAIKŲ DARŽELIS. Skaitymai antriesiems mokslo metams. Sutaisė J. Damijonaitis. Tai knyga, vartojama po ABC. 75c.

GRAMATIKA Lietuvių Kalbos. J. Damijonaitis. Vado- vėlis mokykloms pirmutinei gramatikos klasei. Trečias patal- sytas leidimas 75c.

SKAITYMAI Lietuvių Kalbos Pamokoms. Sutaisė P. Klimas. Penktas išleidimas. Knyga, vartojama skaitymui po Vaikų Darželio augštesnėms klasioms 1.00

KRAŠTO MOKSLO SKAITYMO RINKINYS. Sutaisė J. Damijonaitis. Knyga, vartojama augštesnėse klasiuose susi- pažinti su Lietuvos istorija, geografija ir žmonių gyvenimu bei veikėjais. Kaina 75c.

V I E N Y B Ė

193 Grand Street BROOKLYN, N. Y.

T E M Y K I T E I

Didelis 548 Puslapių Paveiksluotas Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

I S T O R I J A

Tai yra netik istorija di- džiausios pažangos mu- sų fraternalės organiza- cijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliu- doma ir plačiai aprašo- ma mūsų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikala užsisakysite, tuo grei- čiau apsipažinsite su A- merikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50

Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami, kreipki- tės į „Tėvynės“ Admini- straciją šiuo adresu:

„TĖVYNĖS“ ADM., 307 W. 30-th Street, NEW YORK, N. Y.

PRASALINA INKSTŲ IR PUSLĖS NEMALONUMUS

Inkstų arba puslės nemalonumai, tankus šlapinimasis naktį, degini- mas, kuomet šlapumas eina lauk, skausmai nugaroje arba panašūs simptomai yra greitai pašalinami su Nuga-Tone. Jos sustiprina tuos kuno organus, suteikia naują jėgą ir stiprumą del skilvio ir virškinimo kanalų ir stimuluoja kepenis. La- bai tankiai geros pasekmės būna į keletą dienų.

Nuga-Tone sustiprina jūsų nervus, suteiks daugiau jėgos raumenims, paduogins apetitą, pagalbės virškinimui, pašalins užkietėjimą, gasus iš skilvio arba žarnų, pašalins galvos skaudėjimą, svaigulį, padarys sveiką odą ir suteiks atviežinantį miegą. Nusipirk butelį Nuga-Tone šiandien. Visi vaistininkai parduoda jas su garantija grąžinimo pinigų.

Naudok Ruffles nuo pleiskanų

PAVOJUS!

Pasirodžius pirmiems ženkliams persisaldymo krutinėje, patrinkite vikriai su

DR. RICHTERIO Inkaru Rusies PAIN-EXPELLERIU

Vaisbaženklis registruotas S. V. Pat. Biure.

Persitikrinkite, kad Inkaru vaisbaženklis būtų ant pakelio.

35c ir 70c vaistinėse, arba rašykite tiesiai į laboratoriją.

F. AD. RICHTER & CO., Berry & So. 5th St., Brooklyn, N. Y.

„TĖVYNĖS“ ADMINISTRACIJA

307 W. 30-th St. New York, N. Y.

JAUNUOLIŲ MOKYKLOS RANKVEDĖLIAI

ABC. Skaitymo-Rašymo pradžiamokslis. Sutaisė J. Da- mijonaitis. Pati pirmutinė knyga mokinant lietuviškai skaity- ti ir rašyti. Trečia ir vėliausia laida 35c.

VAIKŲ DARŽELIS. Skaitymai antriesiems mokslo me- tams. Sutaisė J. Damijonaitis. Tai knyga, vartojama po ABC. 75c.

GRAMATIKA Lietuvių Kalbos. J. Damijonaitis. Vado- vėlis mokykloms pirmutinei gramatikos klasei. Trečias pa- tal- sytas leidimas 75c.

SKAITYMAI Lietuvių Kalbos Pamokoms. Sutaisė P. Klimas. Penktas išleidimas. Knyga, vartojama skaitymui po Vaikų Darželio augštesnėms klasioms 1.00

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

„DIEVAS PADEDA TĖMS, KURIE PATYS GELBSTIS.“

Nėra teisingesnio išsireiškimo, kaip šis viršuje paminėtas populiaris išsireiškimas.

Niekas neprivalo abejoti, kad kuomet Dievas tvėrė žmogų, davė jam smagenis ir protą, tai ne dėlto žmogui įdėjo smagenis, kad užpildytų tuščią vietą, bet dėlto, kad žmogus tuos smagenis vartotų per visą savo gyvenimą. Taip ir kitas dalis kuno — kojas, rankas, akis, liežuvį, ausis, plaučius, širdį, etc. Kuomet jis suteikė žmogui tą viską kas yra reikalinga vikriam sutvėrimui turėti, tai buvo duota vartojimui. Tą privalo kiekvienas įsitemyti ir nepamiršti.

Smagenis suteiktą žmogui tam, kad turėtų kuomi mąstyti, planuoti; kojos vaikščioti, rankos atlikti tokias funkcijas, kokias smagenys joms užduoda atlikti. Kiekvienam turėtų būti pakankamai aišku, kad Dievas suteikęs žmogui visą tą, kas jam gyvenime yra reikalinga, nemane, kad jis turės visą laiką žmogui gelbėti. Jei jis būtų manęs kiekvienam žmogui per jo visą amžių talkininkauti, tai nebūtų davęs žmogui visus tuos įrankius, kokių žmogus ateidamas į šį pasaulį atsigaubena.

Jei žmogus, daleiskim, nustotų valges kaip McSwiney per devyniasdešimt tris dienas kad nevalgė ir mirė už savo tėvynės nepriklausomybę, Dievas jį nemaitintų. Ne tik jį, bet Dievas nemaitins nė vieno, kuris atsisakys valgių priimti. Nežiūrint kokių pasišventimų, kokių pasitikėjimų žmogus atsiduotų Dievo valiai, Dievas jį gyvu neišlaikys. Jei nori išlikti gyvu, turi suteikti savo kuniui maistą. Jei nori būti sveiku, privalai pats saugoti savo sveikatą. O jei per nežinystę, ar nelaimę, ar šiaip kokia užsikrečiama liga žmogus suserga, jis privalo kreiptis prie gydytojo. Jis pats privalo rūpintis pasigydyti. Užtikrinu, kad Dievas neateis ir neišgelbės žmogaus, jei jis puls po traukinio tekiniais.

Dievas reikalauja, kad tikėjimas būtų jungiamas su akcija, su darbu, kad žmogus pats belbėtųsi, tai ir Dievas padės.

„Iš prakaito savo valgys duoną tavo“. Niekas teisingesnio dar nesurasta lig šiol, ką pasakė Salomonas, išminčiu vadinamas. Jei žmogus nori gyventi, privalo pelnyti savo pragyvenimą.

Visas progresas, kokį šiandien matome, yra padarytas paties žmogaus. Viskas, kas prisidėjo prie progreso ir išcivilizavo žmogų iki tam laipsniui, kokiame mes šiandien randamės, žmogaus protas tą viską atliko be Dievo pagalbos.

Negana kad Dievas nepagalbėjo žmogui nieko, bet kaip praity, taip dar ir šiandien yra tikių žmonių, kurie prieštarauja veik kiekvienam naujam sumanymui, naujam išradimui. Žmogaus proto jėga išrastas kokis naudingas pačiam žmogui išradimas, kai kieno skaitomas prasižengimu prieš Dievą.

Nekurie mano esamais dideliais galvočiais, pasmerkė išradėjus ir skleidžia nesąmones, buk tai su piktos dvasios pagalba. Fultonas Hudson plaukęs, arba Edisonas vienu guzikučio paspaudimu gavęs apšvietę. Žmonės manydavo, kad yra didžiausia nuodėmė išvesti perkunsargis ant bažnyčios bokšto ar privačių namų. „Tai pasipriešinimas Dievo galybei“. Sulig tikių žmonių protavimo, žmogaus smagenys neprivaletų atlikti savo užduočių, nors juos Dievas žmogui yra davęs.

Kuriems Dievas davė fizišką ir protišką jėgą, o nenaudojo jos, tai tie nustojo tos jėgos. Tik prisižiūrėjime kad ir šių dienų tulų žmonių gyvenimui. Kuris tik nenaudoja protą, tas kur kas atsiliks nuo progreso, gyvena taip sau kad negali numirti, bet jo protas atbukes, atsiliks nuo progreso. Jis nieko neskaity, į susirinkimus nesilanko, į draugijas nepriklauso. Tokis žmogus skaitosi prie praeitos gadynės žmonių, bet ne prie progresyvių žmonių.

Tas mokytojas yra geras, kurs aiškioje, suprantamoje kalboje išdėsto savo mintis ir įskiepina savo mokiniams tas ypatybes, tą jausmą, kad mokinyks neapsistotų ant to, ką jis yra patyręs mokykloje, bet kad jis įgavęs mokslo, siektų toliau, tenai kur mokslas nepasiekė ir darydamas eksperimentus tobulintų vieną ar kitą mokslo šaką.

Tikėjimas yra tas geras, kuris pakelia žmogaus jausmus ir protą ant augščiausio laipsnio. Tikėjimas stapdantis progresą, nėra tikėjimas. Tai yra atgyvenęs dalykas. Kas stapdo progresą, to reikia lenktis. Ar žmogus, ar laikraštis ar knyga ar religija, ar mokykla, privalo gelbėti žmogaus protui tobulintis ir pakilti ant augščiausio laipsnio.

Bet viso pirmiausiai turime nepamiršti to, kad mes patys privalome gelbėtis, tai ir Dievas padės.

MANO TROŠKIMAS.

Kas giliai tą paslaptį mano supras?
Krutinės troškima didžiausia?
Tas meilę prie vargstančių brolių atras;
Tas tiesą įkūnys saldžiausia!

Aš trokštu pakilti su ryto rasa
Prie grožio, naujos karalijos!
Žmoniją uždegsiu aš meile karšta
Ir pantiūs prakeikšiu vergijos.

Aš laisvės kardu sušvytruosiu augštai:
Sutruks prakeikimo grandinė.
Prašvis vėl nauji mūsų broliams laikai,
Lengviau atsikvėps jų krutinė.

Pr. Imstys.

Laiškas iš Vilniaus

Kaipo buvusi „Tėvynės“ korespondentas norėčiau visgi keletą žodžių parašyti iš lietuvių Jeruzalės, prie kurio dusauja ir apie kurį svajoja visa N. Lietuva ir visame pasauly gyvenantieji lietuviai. Paprastai visur manoma, kad Vilniuje dedasi nepaprasti dalykai, kad yra daug naujienų ir tt. Bet kai prisiema iš Vilniaus rašyti į svetimas šalis laiškas, tai išties nebežinau stačiai nuo ko pradėti. Dabar Vilniuje tiek gyvenimas pasidarė pilkas, kad tiesiog neįdomu, nuobodu. Nors antra vertus kitaip ir būti negali. Stovis, kuriame dabar randasi mūsų sostinė, tęsiasi jau greit dešimti metai užstos ir, tikėk, Tamsta, permaitinos greitai laiku nesimato, nors tikrumoje, žmonės, neišskiriant ir lenkų gyvena laikinumo erą, kažko laukia, tikisi permaitinos, žodžiu gyvenimas visose pilnumoje nenormalus.

O lietuviai? Lietuviuose taip pat nieko nepasikeitė. Dirbame po senovei. Dabar daug viliamės iš priaugančių inteligentijos, kurios turime 20 universitetų. Tiesa, palyginus su lenkų studentų skaičiumi mūsų yra labai mažai, o gal dar ir tu tarpe rasis vienas kitas indiferentas lietuvių atžvilgiu. Bet visgi didesnioji dalis yra idealistai ir berods galime tikėtis, kad mūsų siekių naujai priauganti inteligentija neapvils.

Įdomi permaina įvyko bažnytinėje politikoje. Tamsai tur but žinoma apie bažnytinę politiką iš „Vilniaus Aido“, kuris gana plačiai ir drąsiai iškelia visas šiu dienų Vilniaus Vyskupijos šūnybes, daromas lietuviams. Trumpai pasakius, Vilniaus arkivyskupo R. Jalborykowskio politika eina beatodairios tuo keliu, kad kuogreičiausiu laiku iš grynai lietuviškų ir mišrių parapijų išstremti susipratusius lietuvius kunigus į gudiškas parapijas, o bent kiek mokančius lenkams parsidavusius lietuviškai, sukišti lietuviškosna ir mišriosna parapijosna, kad tuo budu nebeleistų jokio tautinio lietuvių judėjimo. Ir kadangi mūsų krašto žmonės tiek dar yra tamsūs, kad kunigo žodis — yra šventas, tai sulenkėjusių kunigų akcija lietuviškose parapijose yra begalo didelis smugis mūsų tautinės sąmonės plėtotėi. Lietuvių gi kunigai, kad ir nesipratę, bet budami vyskupo valdininkais yra stačiai bejėgiai, nieko negali veikti, nes arkivyskupas turis suorganizuotą tam tikrą šnipų aparatą, kurie sekioja lietuvių kunigus ir apie jų veikimą praneša arkivyskupui, kuris vėliau baudžia lietuvių kunigus jau sulig kanonu.

Tuo budu lietuvių kunigų akcija tautiniame ir kultūriniame lietuvių darbe pasibaigė. Dabar viskas sodžiuje priklauso nuo liaudies mokytojų, kurie yra išėję mokslus mokytojų seminarijoje, kurioje 80% mokytojų jauja kunigai.

Todel aiškus dalykas, kad žymi mokytojų dalis yra nei daugiau nei mažiau, kaip paklūpus kunigų tar-

nai, neturį platesnių pažinimų, neturį pilietinės drąsos.

Iš čia išvada, kad dar ne greit mes susilausime inteligentų laisvai organizuoto veikimo. O susilausime tuomet, kai mūsų mokyklose mokytojaus 0% kunigų. Bet tai ateitis. Jeigu, žinoma, bažnytinės valdžios prysaky stovėtų lietuvis, tai būtų kitas dalykas, bet dabar...

Laikraščiai eina tie patys: tris kartus savaitėje pažangiųjų „Vilniaus Ai-

Vilnius ir Klaipėda

Kas Yra Vilnius?

Vilnius yra Lietuvos sostinė — akys kiekvienas lietuvis. Bet jei mes paklausime kas tai yra sostinė — tai išgirsime labai įvairių atsakymų.

Sostinė kilo tur but iš žodžio „sostas“. O „sostas“, tai sėdynė, ant kurios sėdasi imperatoriai, karaliai, kunigaikščiai ir apskritai dideli, o kartais ir visai maži valdovai. Sostine pavadintas miestas, kuriame yra sostas.

Analogijos budu sostine vadinamas ir kiekvienas miestas, kuriame reziduoja šalies vyriausybė.

Jeigu tat sostinės vardu pas mus suprasime tik miestą, kuriame vyriausybė reziduoja arba turi reziduoti, tai suprantama, kad sostinė iš esmės visai jau nėra taip svarbi. Ar ne vis tiek kur vyriausybė reziduoja.

Vilniuje negalima — tegu sau kraustosi į Kauną. Negalima būtų ir Kaune — tai galima šiauliuose arba Klaipėdoje. Argi jau taip svarbu kuriame mieste vyriausybė gyvena?

Jeigu mes tik taip sostinę suprasime, tai tada ir Vilniaus reikšmė nėra jau tokia didelė.

„Žinoma, mano sau pilietis, Vilnius yra gražus didelis miestas. Jame ir valstybės įstatymais ir vyriausybei ir valdininkams ir paprastiesiems piliečiams būtų erdviau, gražiau, bet tai nėra jau taip svarbu. Ilgainiui ir Kaunas išaugs, prisistatys gražių rūmų ir bus gal nebologesnis už Vilnių“.

Tačiau žodis „sostinė“ nieku budu neišreiškia tos reikšmės, kokią turi Vilnius Lietuvai. Vilnius Lietuvai reiškia daug daugiau negu valdžios rezidencija.

Vilnius mums svarbus ir bran gus ne dėlto, kad tai didelis gražus miestas, kuriame turi reziduoti Lietuvos valdžia. Vilnius mums svarbus dėlto, kad apie jį augo ir brendo mūsų tauta.

Kas tai yra tauta? Dauguma mano, kad tauta — tai tik visuma gyvenančių ir prie vienos tautybės prisipažįtančių žmonių. Toks tautos supratimas yra klaidingas. Žmonės yra tik viena iš sudarančių tautų dalių. Žmonės tai tik tautos medžiaga.

Tauta susidaro iš trijų dalių: žmonių, kultūros ir teritorijos. Teritorija tautos sąvokoje, užima nieku budu ne pasakutinę vietą. Be teritorijos negali būti tautos. Tautos auga iš teritorijos kaip ir augalai. Teritorija — labiausia nulemda tautos budą.

Kaip tik tauta pakeičia teritoriją, ji pakeičia tiek savo budą, kad virsta jau kita tauta.

Istorija tiekia mums pakankamai pavyzdžių. Normanų tautos dalis nuvykusi į šiaurės Prancūziją, kuriai davė net savo vardą, užmiršo savo kalbą, papročius ir su kitomis tautomis sudarė vieną didelę prancūzų tautą. Kita vėl normanų dalis, nuvykusi į pietų Italiją ir

das“, kunigo redaguojamas savaitinis „Kelias“, dvasia-vaitinis lenkų kalba „Žyčiai Ludu“, mėnesinis klerikališkas „Jaunimo Draugas“ ir antras mėnesis leidžiamas tulo kunigo del autoreklamos „Vilniaus Varpas“.

Laikraščių dabar skaito daugiau negu pirma, vadinas, tautinis susipratimas visgi pirmyn žengia.

Šiaip, įdomių žinių nėra. Tiesa, norint duoti pilną vaizdą Vilniaus krašto gyvenimo, reikėtų daug tam dalykui pasidarbauti.

Liepos 10, 1927.

Tautietis.

Isteigusi ten savo valstybę pamazėli vorto italais. Germanų tautos taipgi pakeitusios savo teritoriją ir isteigusios savo valstybes, vienos Italijoje, kitos Ispanijoje, greit nustojo visų savo germaniškumo požymių ir vorto naujomis tautomis. Istorija nežino pavyzdžio, kur tauta pakeitusi teritoriją liktų ta pati tauta.

Teritorija yra pamatas, iš kurio tauta ima savo ir kuną ir dvasią.

Dėlto tautos taip teritoriją brangina. Kas yra Prancūzijai Elzas Lotaringija? Visai nedidelis žemės sklypas, sudaręs vos 2,63% visos teritorijos. Vadinasi, Elzas Lotaringija Prancūzijai reiškia tiek, kiek Lietuvai du valsčiai, gulį kur nors pasieny.

Ir tiems dviem valsčiams atvaduoti Prancūzija 40 metų ruošėsi karui, rizikavo iškelti pasaulinį karą, statė mažesnę visą savo egzistenciją ant kortos, pakiojo daugiau dviejų milijonų savo geriausių vyrų, paleido į orą turis milijardus, įbrido į skolas, iš kurių nežinia kada ir kokių budu išbris.

Visa tai del mažo teritorijos sklypo! Taip pat rizikavo ir Italija, kad atgautų Triestą ir Trentiną, kurie Italijai reiškia ne daugiau kaip Elzas Lotaringija Prancūzijai.

Šitaip tautos brangina savo teritorijas!

O Vilnius Lietuvai tai ne Elzas Lotaringija Prancūzijai.

Vilnius Lietuvai — tai visas trečdalis Prancūzijos su Paryžium Prancūzijai. Ar prancūzas galėtų įsivaduoti Prancūziją be Paryžiaus. Nieku budu. Paris — c'est la France (Paryžius tai Prancūzija) sako prancūzas. O juk Vilnius turi lygiai tą pačią reikšmę Lietuvai, kaip Paryžius Prancūzijai.

Ir ne tik augo, bet ir pasiliko sauge, taip, kad atplėsti jį negalį laikyti savo pirmąją formą. Atlėsta nuo savo kamieno Vilniaus, lietuvių tauta nustoja būti tuo, kuo ji yra buvusi. Lietuvių tautos tikra savo prasme tuomet nebus.

Šiandien lietuviai gaivina save viltimi, kad jie Vilnių atvaduos. Bet juk amžinai tuo budu gauti save nebus galima. Nepaisant visų gražių žodžių, jeigu toks neveikimas tęsis ir toliau, tai pagaliau kiekvienam turės paaiškėti, kad Vilniaus atvadavimas yra mirasas, iliuzija, savęs apgaudinėjimas.

Yra jau tikių ir šiandien, kurie taip mano. Kada pradės taip manyti visa tauta, ji taps ne tik materiališka, bet ir dvasiškai nuo Vilniaus atplėsta.

Tai jau nebebus daugiau lietuvių tauta, kokia ji buvo. Tai bus tautos skeveldra.

Kas iš tos skeveldros pasidarys — nežinia.

Taigi šitokioje šviesoje pasitvėrus Vilniaus klausimas — o tik tokioje šviesoje jis ir ga-

lima statyti — įgyja ypatingos reikšmės. Vilniaus klausimas darosi mūsų tautos likimo klausimu.

Istorija pastatė mums užduotį: gelbėti tautos likimą. Ši užduotį istorija stato lietuvių tautai ne pirmą kartą. Jis buvo pastatytas XIV amžiuje, kada Lietuvą grasino sunaikinti kryžiais pasipuošę žmonės. Kelios lietuvių kartos vedė mirties kovą ir pagaliau laimėjo. Laimėti jiems buvo nelengva: prieš Lietuvą ėjo visa Europa. Ir vis tik laimėjo.

XIV amž. lenkai, lygiai kaip šiandien, taikėsi pagrobti Vilnių ir visą Lietuvą. Jie jau sėdėjo Vilniuje kaip ir šiandien.

Tačiau lietuviai lenkus išginė ir Vilnių atvadavo. Vieni nepajėgė išginti — rado sąjungininkų ir vis tik Vilnių išvadavo.

Gera pamoka mums!

Mes klausime, kokių budu mes Vilnių atvaduosime? Paklauskime Kęstučio, Algirdo, Vytauto — jie mums pasakys.

Jie sunkesnėmis aplinkybėmis vadavo ne tik Vilnių, bet visą Lietuvą — ir išvadavo.

Išvaduosime ir mes, jeigu eisime jų nurodytais keliais.

O vaduoti reikia. Reikia Vilnių vaduoti, nes be Vilniaus — nėra Lietuvos!

Klaipėda.

Jeigu Vilnius yra mūsų galva, tai Klaipėda kojos.

Kojos yra žmogaus susisieki-mo priemonė. Be Klaipėdos mes esame ir žmogus be kojų.

Žmogus be kojų juk gali šiaip taip gyventi, bet kas iš tokio gyvenimo. Toks gyvenimas — geriau jokio. Klaida būtų manyti, kad del Klaipėdos mes galime būti visiškai ramūs. Klaipėda gali mums labai lengvai išsprusti. Ten mes turime sve-timo elemento. To elemento nei išnaikinti nei pašalinti negalime. Mes turime su juo sugyventi. Tas svetimas elementas nors nėra gausingas, bet jis perauga mus savo materialine kultūra. Mes jam irgi galime užimponuoti tikrai kultūra.

Todel rupinkimės savo kultūra, kad galėtumėm ne tik lygintis, bet ir pralenkti kitus. Klaipėdos likimas jungiasi su Vilniaus likimu. Be Vilniaus sunku bus išlaikyti ir Klaipėdą. O Vilnių atgavus, Klaipėdos išlaikymas žymiai palengvėtų.

Vilnius ir Klaipėda tai du nepriklausomos Lietuvos šulėi.

Vienam iš tų šulų griuvus ir kitam sunku bus atsilaikyti.

Sugrįvus abiem — grius ir Lietuva.

(Iš „Neužmiršk Lietuvos“)

REDAKCIJOS
ATSAKYMAI

J. J. Gerdaskui, New Britain, Conn. Šiuo tarpu Tams-tos kabinėjimasis prie „Tėvynės“ redaktoriaus nepavyko. Pasižiūrėk Tamsta „Tėvynės“ 32 num. ir jame koresponden-cijų skyruije rasi tą žinutę apie „Dainų Dieną“. Negražu tokiu budu prie sau nepatinkamų ypatų kabinėis.

SLA. 4-to apskričio spaudo-s komisijai: V. J. Valaičiui ir K. Kransnitskui. Matomai Tams-tos nesupratote spaudo-s komi-sijos pareigų. Jei SLA. 4-to apskričio suvažiavimas Tamstas paskyrė spaudo-s komisijon, tai jis tikėjosi, kad jūs aprašysite suvažiavimo eigą ir jo nutari-mus ir pirma protokolo patal-pinimo prisiųsite organui. Da-bar Tamstos polemizuojate su apskričio suvažiavimu ir kriti-kuojate jo nutarimus. Supras-kite prieteliai, kad spaudo-s komi-sijos ne tokiam tikslui renka-mos. Tamstų rašinėlis atėjo Redakcijon kartu su suvažiavi-mo protokolu, todėl nebutų pra-smės jį talpinti kad ir tinkamai būtų parašytas. Rašinėlį pa-liekame Redakcijos archyve.

P. Atko, Portland, Ore. — Už korespondenciją iš tolimų vaka-rų širdingai ačiuojame. Pra-some ir ateity mums rašinėti.

A. J. Tėvulis, Detroit, Mich.

— Jūsų korespondencijos netal-pinsime. Perdaug šiurkščiai parašyti. Malonėkite rašinėti. Raštams, kuriais neperdaug lie-čiama ypatas arba organizaci-jas pas mus vietas visuomet randasi.

Visuomenės Žiniai

L. Šerno Paminklo pastaty-mo Reikalas.

Praslinko jau penki metai kaip rašytojas „dėdė“ Šernas yra palaidotas Tautinėse kapi-nėse tokioje vietoje, kurią gali surasti tik artimiausi jo drau-gai ir jo kultūrinius darbus į-vertinantys vietiniai lietuviai. Gi plačiąjai visuomenei jo ka-pas nėra žinomas ir nesuranda-mas. Ilgiau taip negali tęstis.

Visos kultūrinės tautos savo dainius, poetus, rašytojus ir mokslo vyrus turi tinkamai į-vertinę, puošniais paminklais atžymėti jų kapus, kurie daž-nai buna įkvėpimu — inspira-cija gyviems rašytojams, dai-lininkams, mokslininkams ir vi-suomenės veikėjams. Kultu-ringi žmonės, gerbdami savo mirusius didvyrius, stumtė stu-mia gyvuosius prie didesnių pa-stangų, prie didesnio pasauliuko-jimo ir augštesnių tikslų. To-kiu budu auga — tautų kultu-rinis lobis.

Mes, lietuviai, irgi esame kul-tūrinės tautos vaikai ir turi-me daugiau kaip vieną didelės sielos brolių — meno ir mokslo augštenybių pasiekusį didvyrį. Mes net savo Himne giedam, kad mūsų tėvynė Lietuva yra didvyrių žemė. Bet nelaimė pas mus yra ta, kad mes dar neismokom savųjų brolių išto-bulintas sielas tinkamai supras-ti, įvertinti ir pagerbti. Už-miršimas „dėdės“ Šerno stato lietuvių nekioje šviesoje. Tai nedovanotinas apsilėdimas, ypač mūsų inteligentijos.

Tiesa, nuo pat „dėdės“ Šerno mirties dažnai buvo kalbama apie pastatymą jam paminklo ir karą jau buvo net ir komi-tetas susitvėręs. Bet, mūsų nelaimei, šiandien nėra dar nei paminklo, nebėlio nei pamink-lui statyti komiteto. Tokiai ap-gailėtinai padėčiai esant, mes, žemiau pasirašę, turėjome tver-ti naują komitetą ir visu uolu-mu griebtis darbo, kadangi jau ilgiau šio butino reikalo vilkinti nebegalima.

Naujai susikursio komiteto tikslu yra atidengti dėdės Šer-no paminklą 30 d gegužės, 1928 m. Taigi laiko tebėra tik septyni mėnesiai. Bet darbas vistiek turės būti atliktas. Pa-minklą pieš ir dirbs lietuviai artistai ir skulptoriai, kurių do-mie komitetas neturkus pas-kelebs konkursą. Todel šiūmi ir kreipiame visuomenės domę į tai, kad pasiskubintų su au-komis.

Visos Amerikos lietuvių pa-žangios organizacijos ir pavie-niai žmonės, kurie nuoširdžiai prijaucia šiam kilniam darbu-i, malonės nevilkinti prisiųsti savo auką Šerno Paminklo Fon-dan. Čekius reikia rašyti ir Money Orderius pirkti vardu Šerno Fondas, ir prisiųsti fi-nansų sekretoriaus antrašu: S. K. Grišius, 2441 W. Marquette Road, Chicago, Ill.

Pasitikime, kad šis mūsų žo-dis nepraskambės po pažan-gios visuomenės ausis ir mūsų darbas bus tinkamai paremtas.

Šerno Fondo Komitetas:

Stasys Lodiš, pirm.,
K. Katkevičienė, vic-pirm.,
P. Z. Zalatoris, M. D., išd.,
S. K. Grišius, fin. sekr.,
Julius Švitra, susinėš. sek.,
Jonas Bardauskas, išd. gl.,
K. J. Semaška, išd. gl.

Tautos ilgas amžius, paimtas kaip toks, dar nesudaro užsistarnavimo. Mes matome, kad mamonkai senai išnyko, o jų toliai, varlės, gyvuoja ir mūsų dienomis.

Nugalėjęs revoliucionierius dažnai pasidaro desperatu. Tuo, gali būti, išaiškinama tas, kad žydai, neužilgo po išėjimo iš Aigipto, buvo pasirošę grįžti ten atgal.

LIETUVIAI AMERIKOJE

DETROIT, MICH.

Nauja Draugija.

Rugsėjo 5 d. Lietuvių Svetainėje laikytame susirinkime tapo galutinai suorganizuota „Lietuvių Operos Draugija“, kurios vadovu yra komp. M. Petrauskas. Tikslas šios draugijos bus: platin mokslą, apšvieta ir visuomeninį supratimą savo narių tarpe, ypatingai lavintis choralę dailę, mokintis dainavimo, muzikos, dramos ir gimnastikos. Ši draugija laikysis nuosaliai nuo partijų. Todel jos nariu galės būti kiekvienas lietuvis-vė, kuris tik turi norą prisidėti prie kultūrinio darbo. Valdyba išrinkta iš šių asmenų: pirmininku Dr. J. Jonikaitis, vice pirm. F. Motuzas, rašt. S. Budvidienė, fin. rašt. J. Peleckas, išdininku J. Ambroz.

Garsioji „Birutė“.

L. O. Choro su komp. Petrausku pirmuoju pasirodymu bus perstatyta gražiausia lietuvių kalboj liandies opera „Birutė“, kurios Detroito lietuviai su nekantrumu laukia. Ta didžioji šventė, tai yra „Birutės“ perstatymas, bus lapkričio 13 d. Lošime dalyvaus apie septynis dešimtys choristų ir solistų ir akompanuos dešimtis muzikantų simfonijos orkestras. Solistai ir vadovaujantys roles vaidins: Birutė — p-lė Sofija Žukauskaite, kung. Keistutis — Dr. J. Jonikaitis, Birutės brolis — J. Laukonis, antras brolis ir Vaidyla — Andrius (pavardės nebeatmenu), Zundstėnas — F. Motuzas, Tėvunas — V. Klika, Kryvių-Kryvaitis — J. Tamas, Kryvė — Čebatorius, 1-ma vaidelytė — S. Laukonienė, II-ji vaidelytė — Al. Kučinskienė, III-ji vaidelytė — V. Motuzienė, ir IV-ji vaidelytė — šatulaite. Kas, kas, bet Birutė apdainuodama savo liuosybę, Palangos kalnelį, tėviškę, rutų darželį ir drauges, savo jausmingu balsu ne vienam sujaušins širdį ligi ašarų.

„Birutės“ paklausti atvažiūs svečiai ir iš kitų miestų, butent: iš Cleveland, O., Jackson, Grand Rapids, Mich. ir kitur.

Reje, be „Birutės“ dar bus išpildyta „Lasa“, kuri susidės iš solo, duetų, choro ir orkestrų, kas sudarys didžiausią muzikos programą Detroito lietuvių istorijoje.

Konservatorija.

Kompozitorius M. Petrauskas rengiasi atidaryti Detroito konservatoriją ir inkorporuoti Michigano Valstijoje. Tuo reikalu pasirūpins advokatas J. P. Uvick.

Vaidelytė.

MILWAUKEE, WIS. Atviras Laiškas Sheboygen'o Lietuvių Parapijos Klebonui Kun. Garmui.

Gerb. Kunige:— Rugsėjo 18 d., 1927, tamsta kalbėdamas Lietuvių pobažnytinėje svetainėje, 5-th Ave. ir Lapham St., Milwaukee, Wis., savo kalboje, tarpe ko kito, Lietuvos buvusiai valdžiai padarėte sekamus kaltinimus:

1. Kad Lietuvos socialdemokratų ir liaudininkai paėmė Lietuvos valdžią ir savo rankas tuoj paskyrė tulą lenką, kuriam buvo mokama alga iš valstybės izdo ir kad tam lenkui buvo įsakyta steigti kodaugiausiai galima lenkiškų mokyklų Lietuvoje.
2. Kad socialdemokratams ir liaudininkams valdant Lietuvą buvo įsteigta keli šimtai lenkiškų mokyklų Lietuvoje.
3. Kad „komunistams“ valdant Lietuvą veik visos lietuviškos

mokyklos tapo uždarytos, o jų vietoje įsteigta lenkiškos mokyklos ir tt. ir tt.

Tai gi šiuomi gerb. kun. Garmui yra prašomas suteikti informaciją ir žemiau telpančius paklausimus:

1. Koks buvo vardas to lenko, kuriam buvusioji Lietuvos valdžia įsakė steigti lenkiškas mokyklas Lietuvoje?

2. Nurodykite tris-keturias vietas (šimtų nereikia), kur pirmiau lenkiškų mokyklų nebuvo, o tapo įsteigtos po tam, kaip socialdemokratų ir liaudininkai paėmė Lietuvos valdžią ir savo rankas?

3. Nurodykite tris-keturias lietuviškas mokyklas, kurias buvusioji Lietuvos valdžia uždarė.

Pasitikiu, kad gerb. kun. Garmus įmano paduotus klausimus tinkamai atsakys šiame laikrašty. Priešingai, man būtų labai nemalonu, kad kun. Garmus Mihaukės lietuvių akyse pasilikytų netiesą pasakiusiu žmogumi.

Su gilia pagarba,
A. F. Peletskas,
521 — 3-rd St.,
Milwaukee, Wis.

PITTSBURGH, PA.

Parengimai.

Vasaros karščiams praėjus, prasideda žiemos sezonas. Pirmas balius atsiuvo Šv. Jurgio parapijos rugs. 24 L. M. D. Svetainėje, kur buvo gana gražūs burių žmonių, nes buvo maskaradų balius. Šis balius pasižymėjo tuo, kad buvo duodama gyvos dovanos: pirma dovaną gyvas avinas, 2 gyva antžis, kralikas ir daug mažesnių dovanų. Pirmą dovaną laimėjo O. Kaminskiutė ir A. Latviutė (mažos mergaitės gražiai parėdytos kaip G. Washington ir jo moteris). Antrą dovaną laimėjo ir jaunos mergaitės Brazauskutės. Viso, rodos, buvo išdalyta 13 dovanų. Taip pat patį vakarą buvo ir laimėjimas piano, kurį leido minėta parapija. Pianą laimėjo J. Kuzavičia.

Kitos draugijos ir rengiasi prie žiemos veikimo. L. T. Kapinių Draugija rengia balių spalio 25, L. M. D. Svetainėje. L. Jaunuomenės Ratelis rengia teatrą „Karlo Teta“ 20 lapkr. irgi L. M. D. name. Taip pat namoma atidaryti mokyklą, kur bus mokinama lietuviškai rašyti ir skaityti. Stud. P. Dargis pasižadėjo uždyką pamokyti, tik laukiama L. M. D. mitingo, kad paprašius svetainės, ką beabejo ir suteiktų veltui, nes jau ne kartą tam reikalui davė savo svetainę, keli metai atgal buvo nusamdžius ir mokytoją, kuris mokino kaip didelius taip ir mažus. Mokykla daugiausia rūpinas SLA. 40 kuopa ir Jaunuomenės Ratelis.

J. Virbickas.

NEW BRITAIN, CONN.

Mirė Lietuvis. Saryšio Fėrai. Rugsėjo 13 d. čia pasimirė jaunas, 35 metų, lietuvis B. Janavičius. Jis paėjo iš Lietuvos, Kietaviškių parapijos, Trakų apskr., Gojaus kaime. Amerikon atvyko 15 m. atgal. Visą laiką išgyveno New Brittain'e. Nuliudime paliko senus tėvus, dvi seseris ir tris brolius Lietuvoje bei vieną brolių Amerikoje, East Windsor Hill, Conn.

Velionis buvo stiprus ir nesitėkėjo taip greit su šiuo pasauliu skirtis. Bet bedirbdamas (turėjo minkštų gėrimų išdirbystę), bevažiudamas troku stailgiai apsirgo ir nuvežus į ligoninę už dviejų dienų pasimirė. Velionis prigulėjo prie DLK. Vytauto Dr-jos, ALTS. 32 kp.

ir L. N. Varpo Dr-jos. Dvi pastaros draugijos nupirko velioniu gražių gėlių vainiką. Velionis palaidotas rugsėjo 15 d., su bažnytinėmis apeigomis.

Vietinis.

PORTLAND, ORE.

Iš Rožių Miesto.

Žvelgiant į Amerikos lietuvių rytinėse valstijose lietuvių gyvenimas gyvesnis ir įvairnis. Nekuriose kolonijose lietuvių teikia geras išpučius tarpe amerikonių ir įvairių savo kaimynų.

Vakarinėse valstijose lietuvių yra daug mažiau, negu rytinėse. Čia lietuvių vėliau apsigyveno negu Atlanto pakraščiuose. Bet didesniuose miestuose ir čia lietuvių nemažai yra. Randa lietuvių ir ukiuose, kasyklose ir visur kitur, kur tik kas nors veikiama. Kai kur galima užžėiti net čielos lietuvių kolonijos ukiuose. Bet bendrai imant, čia lietuvių gyvena pakrikusiai, išsisklaidę.

Williamette City, apie 18 mylių ir rytus nuo Portland, Ore., yra lietuvių ukininkų kolonija. Patėmijau pas juos esant dviems lietuviškoms organizacijoms. Lietuviai čia gyvena gerai, gražiai augina savo vaikus ir su jais kalba lietuviškai ir amerikoniškai. Laikas nuo laiko jie parengia savo balius ir piknikus, į kuriuos ir portlandiečiai nuvažiuoja ir smagiai pasilinksmina.

Kai kurie iš ukiuose gyvenančių lietuvių dirba Oregon City, popieros fabrikuose. Didžiuma bet gi pragyvenimą daro ukiuose. Ukininkauja įvairiai: viena šeima užsiima pienukyste, kita augina bulves, dar kita — žemuoges, vištas, gamina grietinę (smetoną) ir taip toliau.

Pats miestas Portland, Ore., randasi apie 723 mylios nuo San Francisco. Gyventojų jame yra arti 300,000. Miestas švarus, labai gražus ir sparčiai augantis.

Lietuvių šiame mieste yra gerokas būrelis. Jie turi tris lietuviškas organizacijas. Apie pustuzinis lietuvių užlaiko įvairius biznesus. Yra keletas gerų amatininkų. Vienok viešasis lietuvių gyvenimas ramus.

Keletas jaunuolių lanko augštesias mokyklas. Bet skaudu pažymėti, kad — kaip jau buvo praieity — baigę mokslus jaunuoliai dingsta svetimausių bangose, nepalyginamai atsilikdami nuo mūsų garbingo tautiečio Jack Sarkey. Yra tokių tamsuolių, kurie savo vaikelių neišmoko lietuviškai kalbėti. Dažnai tokie vaikai, paaugę, jau niekina savo tėvus, sakydami: „Apkvaishėliai, liurbiai“. Ir tai skaudu pažymėti, kuomet tie patys tėvai su savo vaikais negali susikalbėti: vaikai nemoka lietuviškai, o tėvai ne kaip sukalba angliškai. Tokiu būdu daug nesupratimų šeimynose įvyksta. Tėvai turėtų ir tai daugiau domės kreipti. Jie turėtų jaunuolius mokinti savo brangios kalbos. Tuomet ir šeimyninis sugyvenimas būtų kitokis.

Savo bažnyčios lietuvių čia neturi. Teko girdėti, kad retkarčiais čia atvažiuoja lietuviškai kalbantis kunigas prie lenkų bažnyčios, reprezentuodamas Romos Papą. Bet mažai įtek mės jis į lietuvių padarą.

Kiek seniau čia buvo sulošta keletas lietuviškų teatrų. Lošimas, nors pelno nedavė, bet gero upo lietuviuose paliko.

Prie progos norėčiau pažymėti, kad čia jau yra pribrendusi dirva lietuviškam laikraš-

čiui. Tiesa, tokiam reikalui — įsteigimui čia lietuviško laikraščio — reikia daug darbo ir pasišventimo, bet geram, bepartviškam laikraščiu čia dirva plati; atneštų naudos vietiniams lietuviams ir visai mūsų tautai. Musų laikraštinkams būtų neprošal susirupinti tolimais vakarais, nes šis kraštas dabar sparčiai auga ir didėja.

P. Atko.

CLEVELAND, OHIO.

Iš Teatrališko Choro Parengimo.

Rugsėjo 24 d., Teatrališkas Choras Liet. Svet. statė scenon dvi vienaveiksmes komedijas: „Brangusai Pabučiavimas“ ir „Kurčias žentas“. Komedijū kės turi savy biškį juoką. Lošėjai vieni lošė geriau, kiti prasčiau. Bet abelnai, sulošė vidutiniškai. O kai komedijos, tai publikos nevargino tie perstatymai.

Lošime buvo publikos ne daug; ant šokių prisirinko daug jaunimo, ypač merginų.

Po lošimui dainavo pats Teatrališkas Choras. Dainos išėjo silpnokai. Mat, tik dvi praktikas turėjo. Girdėjau, kad choras tik dėl to dainavo, kad buvo pagarsinta apgarsinimuose, o taip nesirengė dainuot.

Rugsėjo 18, Vyčių 20 kp. lošė „Daktarą iš Prievartos“. Sulošė gana prastai. Suprantama, dalis lošėjų ir geresnius sugadino, o geresnieji ir negeriausia lošė. Publikos ir pasvyčius nedaugiau buvo, kaip ant Teatrališko Choro parengimo.

Visus Matęs.

DETROIT, MICH.

Ruošiasi Prie Perstatymų.

Rugsėjo 22 dieną išėjau pasivaikščioti. Atėjus prie 25-tos gatvės ir Dix Ave. išgirdau vyčių chorą dainuojant: „Mes razbaininkėliai bevainių miškų, di di vargdenėliai Lietuvos laukų“. Ir tos dainos aidas taip atsimušė į mano sielą, kad neįskenčia neįėjus pasižiūrėti, kas svetainėje dedasi. Užlipau ant antro augšto. Daina užsi baigia. Bet pamačiau didelį kurį lošėjų, kurie praktikavo veiklą „Blinda“. Šitą veiklą

lošti rengiasi Lietuvių Progresyvių Dramos Draugija. Lošimas įvyks sekmadienį, spalio 16 d., Lietuvių Svetainėje, 25 gatvė ir Dix Ave.

Jau senas laikas kaip mačiau „Blindą“ vaidinant, ir rengiuosi eit pažiūrėti, nes „Blinda“ yra tai vienas gražiausių lietuvių kalboje veiklų. Todel detroitiečiai turės progą pamatyti šitą puikų veiklą scenoje. Daugelis rengiasi. Girdime, kad ir iš kitų apylinkės miestų lietuvių atvyks šito perstatymo pažiūrėti. (Apie „Birutės“ rengimą scenon apleidžiame. Apie tai rašo kitas korespondentas šiame „T.“ num.)

Darbai.

Darbai pas mus visą vasarąėjo gana silpnai. Tikima, kad žiemą bus dar blogiau, nes daugelis automobilių dirbtuvių jau pradėjo atleidinėti darbininkus iš darbo. Taip, Hudson Co. jau daug darbininkų atleido ir vis dar leidžia. Dodge Bros. ir gi daug atleido. Kiek matosi, tai Fordas savo naujo Forduko šiomet neparodys.

Kai kurios dirbtuvės kad ir dirba, bet vis labai mažai. Tūkstančiai žmonių be darbo. Tokiu būdu nepatartina važiuoti į Detroitą darbo ieškoti, nes ir taip bedarbių tūkstančiai stovi prie dirbtuvių. Matosi, kad mūsų miesto darbininkams šią žiemą prisiels pamatyti skurdo.

J. Ralis.

DAR APIE „BIRUTĘ“.

Teko girdėti, kad atspausdinus VII sąsiuvinį Lietuviškų Dainų, tuojau bus pradėta spausdinti Opera „Birutė“, kurios kompozitorium yra musų gerb. Mikas Petrauskas. Spausdinimui įvykus susidaro iš priežasties Dr. I. Vitkaus, iš Cleveland, Ohio ir gerb. Miko Petrausko artimų draugų.

„Birutė“ jau daugeliui yra žinoma. Tai viena gražiausių lietuvių kalba operų. Išleisus šitą veiklą, jaunuomenė turės prieinamą ir gražią operą: galės dainuoti ir scenoje statyti. Kiek patyriau, tai bus stengtas, kad nustatytų šitai operetui kopigiausią pardavimo kainą. „Birutės“ leidimui aukavusieji operos rejestrant ir jiems bus pasiūsta knyga su savarankiš-

ku autoriaus autografu. Musų dainininkams ir dailėmylantiems patarčiau šitą veiklą užsisakyti.

Dailės Mylėtojas.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „TEVYNEJE“

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra geriausia apdraudos ir pašalpos organizacija.

Kiekvienam sveikam lietuviui ir lietuvaitei yra atdaros durys į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje.

“ALENUTE”

2-jų Veiksmy, 3-jų Paveikslų Drama

Galima lošti su muzika ir be muzikos

Parašė

J. Steponaitis
Muziką Parašė
A. Vanagaitis

Kaina 25c.

Muzikos Dalis Gaunama Atskiruose Sąsiuvinuose

GALIMA GAUTI MUŠŲ KNYGYNE

“T E V Y N Ė”
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Šis veikalas galima lošti dideliuose ir mažuose teatruose

SUSIVIENIJINO LIETUVIŲ AMERIKOJE KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

Amerika — Informacijos apie Ameriką ir tt.	1.00
Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32	10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija)	20c.
Parbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl.	10c.
Iš Lietuvos Istorijos — pusl. 68	20c.
Kas iš Kur Pareina?	20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomia, Anglai	20c.
Kelionė į Sidlavą — pusl. 48	15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24	15c.
Kražių Skerdynės ir Jos. Pasekmės	15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos	
Karės Metu — pusl. 102	35c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180	40c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48	15c.
Nuo Degtinės — pusl. 19	10c.
Petras Žemaitis — pusl. 69	20c.
Perspėjimas apie Šventą Tikėjimą — pusl. 63	10c.
Susiprato — pusl. 64	20c.
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35	10c.
SLA. Istorija (1896-1915) \$1.50; audimo aparais..	\$2.00
Viršminėtas knygas SLA. nariai gauna už pusę kainos.	

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Pasaulio Istorija (Parašė G. H. ells), 292 pusl.	2.25
Angliškai- Lietuviškas Žodynas, 834 pusl.	6.50
Geografija arba žemės Aprašymas, 467 pusl.	3.00
Žinynas (iš įvairių mokslo šakų), 392 pusl.	2.25
Lietuvių Kalbos Gramatika (mokslo pradžia) 125 pusl.	.75
aritmėtikos pradžia), 103 pusl.	.50
Aritmėtikos Uždavinynas (Vadovėlis)	
Lietuvos žemlapis	1.00
Vilnius—(Istorijos Apžvalga su daugybe paveikslų) 4.00	
Kunigas Macochas — 4-rių aktų tragedija	.35
Laimės Ieškotojai — 4-rių Veiksmų Drama	.40
Aisopo Pasakos — pusl. 364	1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje — pusl. 253	1.00
Žodynas Lietuviškai-Angliškai ir Angliškai-	
Lietuviškos kalbų. Sutaisė A. Lalis, 1,274 pusl.	10.00
Taipgi pas mus gaunama M. Petrausko sekančios kompozicijos del solo, duetų, kvartetų chorų, etc.:	
Eglė (Žalčių Karalienė)	10.00
Žalčio ir Gulbės Dievačio duetas	.75
Lietuviškos Dainos	1.50
Birutės Arija	.30
Pasaka (Dramatiška Daina)	.80
Kanklės 1920 Metų	2.00
Aras, Kvartetas	.40

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30-th Street NEW YORK, N. Y.

T E M Y K I T E !

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotas Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes jėje pakliudma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veiklą užsisakysite, tuo greičiau apsipatinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina.....\$1.50

Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

“TEVYNES” ADM.,
307 W. 30-th ST., NEW YORK, N. Y.

Biznieriai Garsinkitės „TEVYNEJE“

VIETINĖS ŽINIOS

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS SUVAŽIAVIMAS.

Spalių 6, 7 ir 8 dienomis, S. L. A. Centro Raštinėje, įvyko Pildomosios Tarybos suvažiavimas, kuriame dalyvavo visi Pildomosios Tarybos nariai: S. Gegužis — Prezidentas, V. Kamarauskas — Vice-Prez., P. Jurgeliutė — Sekr., T. Paukštis — Izdininkas, Dr. E. G. Klimas — Daktaras Kvotėjas, J. M. Danielius ir M. A. Raginskas — Izdo Globėjai.

Aptarta ir padaryta atatinami sprendimai einamaisiais organizacijos reikalais. Tarpe svarbesniųjų nutarimų yra:

1. Skelbti pusės metų Trečią Aukšinį Konkursą, kuris prasidės su 1 d. sausio, 1928 m., ir tęsis iki 1 d. liepos, pirmoje vietoje statant jaunimo prirašą prie SLA.

2. Siuntinėti Centro Organizatorių po rytines valstijas tokiose apylinkėse, kur kuopos ir apskriviai sutiks bendrai su organizatorium pasidaryti ir iš anksto bus galima suruošti gerai suplanuoti ir prirengti darbo maršrutai.

3. Užgirta „Tėvynės“ Redakcijos planas išleisti specialią „Tėvynės“ num., paminėjimui pasiekimo milijono dolerių kapitalo ir didžiausio skaitliams narių, taipgi kartu sujungiant ir jaunimo reikalams planuotą specialų numerį išleisti.

4. Padaryta patvarkymas tokių kuopų išsišokimais su protesto rezoliucijomis prieš Pildomąją Tarybą, kurios neatsižvelgdamos į Konstitucijos patvarkymus ir Seimų nutarimus mėgina kelti organizacijos suirutę ir kitas kuopas ragina prie suirutės kėlimo.

Galutinai išspręsta eiliniai ginčai ir vaidai tose kuopose, kurias palietė jau pereinio Pildomosios Tarybos suvažiavimo nutarimas ir patvarkymas tas kuopas sutvarkyti, kaip to reikalauja Konstitucija. Taipgi išspręsta visa eilė pašalpų ir po mirtinių išmokėjimo klausimų ir kiti dalykai. Neuzligo tilps „Tėvynėje“ pilnas šio Pildomosios Tarybos suvažiavimo protokolai ir SLA. nariai galės viską smulkmeniškai sužinoti.

IS SLA. ASTUNTO APSKRICIO SUVAŽIAVIMO.

SLA. Astunto Apskricio antaras pusmetinis suvažiavimas įvyko pereinam sekmadienį, S. L. A. raštinėje, New York. Suvažiavime dalyvavo penkios New Yorko valstijoje gyvuojančios kuopos, kurias atstovavo virš 30 delegatų.

Be kitų tarimų pažymėti sekami: 1) surengti apskricio ribose prakalbų maršrutą; 2. Apskricio valdyba turi pranešinėti kuopoms apie savo veikimą; 3. Pagirti SLA. centro valdybą už įsitaismą naujų rakandų raštinėje ir išnešėti visa eilę rezoliucijų, liečiančių mūsų organizaciją ir bendrus lietuvių reikalus.

Rezoliucijos yra: 1. Suvažiavimas, prisimindamas liudnas sukaktuves kaip lenkų militaristai užėmė Lietuvos sostinę Vilnių, išnešė rezoliuciją, kad bile Lietuvos valdžia, vesdama su lenkais tarybas nedrįstų atsidėti Vilniaus. Antra rezoliucija suvažiavimas smerkia mūsų organizacijos disorganizatorius bei SLA. Pildomosios Tarybos su redakcija niekintojus ir kviečia visus SLA. narius stovėti už ir remti visus dabartinės Pildomosios Tarybos darbus. Trečia rezoliucija smerkia ma girtuoklystę ir kviečiama visi SLA. nariai laikytis blaivybės ir skelbti griežtą kovą priešais girtuoklybę. Ketvirta rezoliucija suvažiavimas kviečia visus SLA. narius dalyvauti no-

minacijose ir rinkimuose. Prie to suvažiavimas neužmiršo ir Lietuvos reikalų. To delei išnešė rezoliuciją, kuria reikalaujama Lietuvos valdžios, kad Lietuvoje būtų duota proga teisėtoms partijoms laisvai reikšti savo opozicinį nusistatymą ir kad karinė valdžia būtų pakeista piliečių išrinkta valdžia. Prie to suvažiavimas reikalauja, kad Lietuvoje būtų pašalinta spaudos cenzura ir įleidiama SLA. organas „Tėvynė“.

Šitas apskritys, reikia pažymėti, žymiai auga. Be buvusių apskricio ribose kuopų šiame suvažiavime dar dvi naujos įstojo, butent: 83 kp. iš Brooklyn ir 234 kp. iš Great Neck, N. Y. Dabar prie apskr. priklausau 9 kp.

Buvo kilę kiek ginčų kaslink priėmimo 83 kuopos delegatų. Mat, šios kuopos mandatas nebuvo tinkamai išpildytas ir minima kuopa dar priklauso prie Penkto Apskricio. Vienok, po ilgokų diskusijų, nutarta šita kuopa prie apskricio priimti tik su patariamiu balsu iki Naujų Metų. Vėliau 83 kp., kuomet legaliai išstos iš Penkto Apskricio pasilikus pilnateise Astunto Apskricio kuopa.

Bendrai imant, suvažiavimas buvo gyvas ir matėsi nariuose noro veikti organizacijos labui. Sekamas apskricio suvažiavimas nutarta laikyti Central Brooklyn. Laiką paskirs apskricio valdyba.

Suvažiavimas baigėsi 6:30 val. vakare. Visi dalyviai skirstėsi linksni ir gerame upe dirbti Susivienijimui.

Rep.

STUDENTŲ SUSIRINKIMAS.

Mokslo semestras tik prasidėjo. Nemaža yra lietuvių vaikų ir merginų, kurie įstojo į vidurines mokyklas (High School). Jų tėvai tuomi džiaugiasi ir didžiuojasi.

Šis rašinėlis skelbiamas svarbiausiai tuo tikslu, kad jis pasiektų visus naujus studentus — Lietuvius Studentus Amerikoje ir kad pakviestus tuos studentus dalyvauti sekamam jų susirinkime. Sekami asmenys nuosirdžiai kviečiami dalyvauti susirinkime: kurie jau lanko augštesnes mokyklas, nežinint ar dienomis ar vakarais, ir kurie lanko kolegijas ir universitetus. Taipgi veikliųjų narių pagėidavimu yra, kad visi baikusieji augštesnias mokyklas ar kolegijas irgi dalyvautų šiame susirinkime.

O jau nėra nei kalbos, kad didžiausiu pagėidavimu yra, kad lietuviai profesionalai dalyvautų šiame susirinkime: kurie jau lanko augštesnes mokyklas, nežinint ar dienomis ar vakarais, ir kurie lanko kolegijas ir universitetus. Taipgi veikliųjų narių pagėidavimu yra, kad visi baikusieji augštesnias mokyklas ar kolegijas irgi dalyvautų šiame susirinkime.

O jau nėra nei kalbos, kad didžiausiu pagėidavimu yra, kad lietuviai profesionalai dalyvautų šiame susirinkime: kurie jau lanko augštesnes mokyklas, nežinint ar dienomis ar vakarais, ir kurie lanko kolegijas ir universitetus. Taipgi veikliųjų narių pagėidavimu yra, kad visi baikusieji augštesnias mokyklas ar kolegijas irgi dalyvautų šiame susirinkime.

Šio mitingo tikslu yra apkalbėti studentų reikalus ir nutartį planą surengimui kito studentų baltiaus ir šokių vakaro, kad jis būtų daug puikesnis ir pasėkmingesnis, negu pereinatis metais įvykęs buvo. Taipgi reikalinga išdirbti mūsų veikimui ir bendradarbiavimui bendras planas šiem mokslo metams.

Studentai ir Alumnai! Atminkite, kad dabar yra tik mokslo metų pradžia ir mes nesame apkrauti mokslo darbais, todėl pasistengkite visi dalyvauti šiame susirinkime, kuris įvyks: spalio 16 d., sekamam sekmadienį, pradžia 3:30 val. po pietų, sekamu adresu: 1357 Bushwick Avenue, Brooklyn, arčiausia yra Chauncey St. elektoratoriaus stotis.

New Jersey ir Connecticut valstijų studentai mes norime, kad ir jūs dalyvautumėte šiame

susirinkime! Neatsakykite mūsų bendram darbui savo kooperacijomis.

Susirinkimo Kvietėjų Komit.

NEUŽMIRSKIT ŽYMAUS VAIDINIMO.

Sekamam sekmadienį, spalio 16 d., įvyksta žymus vaidinimas juokingos komedijos „Ekscelecija“ ir vienaveiksmės su dainomis dramos „Duklas“. Šį pažymėtą spektaklį rengia artistas S. Pilka su savo grupe ir pats p. Pilka dalyvauja vaidinime. Todėl visi neužmirškite šio vaidinimo, nes nevisuomet turime progos pasigėrėti tokiais vaidinimais, kokius tik artistas Pilka tegali mums suteikti.

Vaidinimas prasidės 4 val. po pietų sekamam sekmadienį, Transfiguration Salėje, kertė Hooper St. ir Marcy Ave., Brooklyn. Gatvėkariais ir elevatoriais lengvai pasiekama vieta — visai netoli nuo Bridge Plaza. „Ekscelecijoje“ pamatysite kaip Amerikos lietuvis, ieškančias garsių žentų ir vyrių, išnaudoja Kauno „gudruoliai“. Šioje komedijoje juokų yra daugiau, negu ežere vandens. Patys ruoškitės pamatyti šitą juokingą komediją ir pasakykite savo draugams.

ATSLANKĖ SVEČIAI.

Apart Pildomosios Tarybos narių, pereinat savaitę aplankė SLA. Centrą ir „Tėvynės“ Redakciją dar du žymūs SLA. veikėjai. Spalių 6 d. lankėsi SLA. 11 kp. sekretorius ir organizatorius p. J. Zemantauskas iš Wabterbury, Conn., kuris atvyko New Yorkan su biznio reikalais ir prie progos aplankė ir SLA. Centrą. Spalių 9 d. atsilankė buvusias SLA. 7-to apskricio sekretorius ir pasižymėjęs veikėjas toje apylinkėje, p. J. S. Gilvickas iš Inkerman, Pa. Dabar p. Gilvickas yra valgomų daiktų krautuvis savininkas ir nors biznieriui laikas labai brangus, vienok jis darbuojasi posenovei SLA. labui ir mokinia vietinės SLA. kp. globojamą jaunūlių mokyklėlę. Lankėsi New Yorke asmeniniais reikalais ir prie progos aplankė SLA. Centrą.

GRAZI LIETUVISKA VALGYKLA.

Smagu pažymėti, kad lietuvis ir kartu SLA. narys, Ignas Matulevičius, nesenai užsidėjo valgyklą, kurioje stambiai malonu atsilankyti. Valgykla graži, švari ir valgiai skanūs. Gamina lietuviškus ir amerikoniškus valgius. Bet lietuviams svarbu, kad šioje valgykloje galima, taip sakant, skaniai lietuviškai pavalgyti, nes amerikoniškų valgių galima gauti kiekvienoje paprasčiausioje valgykloje. Šių žodžių rašytojui jau nekartą teko skaniai pasivalgyti sveikų ir gerai pagamintų lietuviškų valgių už labai prieinamą kainą. Todėl noriu ir kitiems SLA. nariams apie šitą valgyklą pranešti, kuri vadinas Kaunas Restaurant, sekamu adresu: 131 Grand St., netoli Berry St., Brooklyn. Jei man netikite, kad ši SLA. nario užlaikoma valgykla yra tokia, kaip aš sakau, tai patys persitikrinkite joni atsilankydami skaniai lietuviškai pasivalgyti.

Senbernis.

PRASIDĖJO PILIECIŲ REGISTRACIJA.

Su pradžia šios savaitės New Yorke prasidėjo piliečių registracija sekamiems rinkimams balsuotojų sąrašų sudarymui. Kiekvienas pilietis, kuris norės balsuoti sekamais rinkimais nekuri miesto valdininkų ir valstijos oficialų, būtinai turi užsiregistruoti. Registracija, kaip paprastai, tęsis visą savaitę ir baigsis šeštadienio vakarą. Bet pradžioje geriau užsiregistruoti, nes paskutinėmis dienomis labai daug žmonių sueina ir todėl

ilgai reikia stovėti savo eilės belaukiant.

Taipgi Apšvietos Taryba prašo mus paskelbti ty piliečių žinias, kurie pirmu kartu eis balsuoti ir kuriems reikia išlaikyti raštingumo ir valstybės tvarkos kvotimus, kad tokie kvotimai bus suteikiami piliečiams apart kitų vakarų sekamam šeštadienį nuo pietų iki 9:30 val. vakaro sekamos vakarinės mokyklose 17, 27, 42 ir 83 New York; 45 ir 180 Bronx; 15, 50 ir 150 Brooklyn; 90 Queens. Galima laikyti minimus kvotimus ir kitais vakarais nuo 6:30 iki 9:30 val. vakaro daugely mokyklų. Mokytojų adresus ir kitas informacijas galima sužinoti registracijos vietose,

BOMBOS EKSPLOZIJA UŽMŪŠE 4 YPATAS.

Spalių 8 d., 3:45 val. popietį įvyko smarki eksplozija keturių augstų gyvenamose namuose prie 416 West 35th St., New York. Eksplozija buvo tokia smarki, kad sukratė visą apylinkę ir minimus namus pavertė griuvėsiais. Užmušta keturios ypatos ir vienuolika sužeista, kurių tarpe yra devyni vaikai.

Iš karto policija manė, kad tai darbas eksplodavusio muniti šitą juokingą komediją ir pasakykite savo draugams.

Paieškojimas

Aš Jonas Baranauskas, paieškau savo pusbrolio Jurgio Baranausko. 1922 metuose gyveno Pittstone, iš kur prasišalino ir dabar nežinau kur randašis, girdėjau kad gyvena Mass. Valstijoje. Malonėkite patys atsisaukti arba kuris žinot man praneškite, nes turiu svarbų reikalą. Kuris praneš, tam busi labai dėkingas ir atsiųsiu siu kogažiausia.

Kreipkitės šiuo adresu: JONAS BARANAUSKAS, 15 Meade Street, Sebastopol, Pittston, Pa.

Reumatizmas sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimui; nes skaudėjimai naikina kuno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo. CAPSICO COMPAUND mosis lengvai pašalina viršminėtas ligas; mums šandie daugybė žmonių siūnia padėkavones pasveiki. Kaina 50c. per pašta 55c. ar dvi už \$1.05. Dukart tvirtesnė 75c.

Knyga: „SALTINIS SVEIKATOS“, augalais gydysis kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS

3259 South Halsted Street, CHICAGO, ILL.

Ar Tamsta ŽINOTE

kad kiekvienas keleivis ant mūsų laivų rauna uždarytą, privatiską kambarį? Jeigu Tamsta manote keliant i

LIETUVĄ

lai mūsų geri agentai Tamstai praneša apie gera maistą ir puikų patarnavimą ant mūsų milžiniškų, greitų ir patogiu laivų

WHITE STAR LINE
RED STAR LINE
International Mercantile Marine Co.
No. 1 Broadway, New York City.

AR ŽINAI?

Kad sveikas maistas, pagamintas gerai ir iš geros mėsos ir daržovių yra kiekvieno žmogaus didžiausia laimė. Tą visą galima gauti tik

„KAUNAS“ Restorane, 131 Grand St., Brooklyn, N. Y. Valgiai gaminami lietuviški ir amerikoniški. Kasdien viskas šviežia. Atsilankykite kartą. Atsilankysit visuomet. Savininkas Ignas Matulevičius.

BUK LINKSMAS!

Naujas spalio mėnesio „Rimbos“ kupinas linksmausių juokų jau gatavas! Skaityk jį, juokis ir buk linksmas. Dėk konvertant \$1, siųsk „Rimbui“ ant tikieto, jis tave kas mėnuo atlankys ir linksms. Jei dar ne si matęs „Rimbo“, tai prisiųsk 10c. gausi jį pamatyti. Prenumeratas ir laiškus siųskite šiuo antrašu:

„RIMBAS“
1 Bateman Place,
SO. BOSTON, MASS.

„DIRVA“

„Dirva“ paliko politikas politikieriams; jį ty visokių barnių ir polemikų vietą talpina gražias senoviškas pasakas, kurios supažindina skaitytoją su senove ir su pračties istorija. Talpina bešališkas žinias iš viso pasaulio, paduoda aiškias žinias iš Lietuvos. Talpina lengvus moksliškų pasiskaitymus, gražius linksmus juokus ir visų mylimas liaudies daineles. „Dirva“ yra 8 puslapių savaitinis laikraštis, tarnaujantis apšvietai. Reikalaukit kopijos pažūrėjimui, gausit dykai. Metams \$2.

„Dirva“ turi išleisus naujų teatralių veikalių. Reikalaukit sąrašo.

„DIRVA“
6820 Superior Ave.,
CLEVELAND, OHIO.

ITALIŠKI ARMONIKAI

Mes išdirbame: i. in portuogais visokių rūšių geriausius rankų darbo Italiskus Armonikus, kurie yra geriausi pasauly. Jie antuojami dešimčiai metų. Mūsų kainos yra de ne mažes už kitų didžiųjų kainas. Pirkėjams dykai sut ikiamos namokos irgi armoniku. Pareikalavus pasiūdomame ilustru katalogą.

RUATTA SERENELLI & CO.,
1014 Blue Island Ave. Dept. 62, Chicago, Ill.

REUMATIZMAS

Skausmas Pašalinamas su Red Cross Kidney Plasteriu. Pagalba nuo aštrių, tarsi peilio, skausmu, nušipusių nesiliaujančių reumatizmo skausmų — kurio kentėjtojai taip nori. Ir jus galite jį turėti. Tik panaudokite Johnson's Red Cross Kidney Plasteri prie skaudamos vietos. Jūs busit nusteibinti ir patenkinti greitu komfortu, kurį jis teikia. Jis šildo ir švelnina apimtas vietas, sulaiko skausmus ir diegimus, sulaiko uždegimus ir pašalina skausmus ištinuomose, skausmingam kune ir sąnariuose. Jis švelniai masažuoja kūną kiekvienu judėsiu, ir jo gyduolė nuolat sunkias per odą i kūno audinį.

Nekentėk Reumatizmo agonijos nei vieną kitą dieną. Jūs galite gaut greitą, puikią pagalbą artimiausioj vaistinėj, jei tik pareikalausit Red Cross Kidney Plaster su raudona flanelė užpakaly.

LIETUVOS

per BREMENĄ
ant didžiausio ir greičiausio
Vokiečių laivo

COLUMBUS

ARBA ANT KITŲ LAIVŲ
ŠIOS LINIJOS
TIKTAI AŠTUONTOS DIENOS
ANT VANDENS
Puiki trečia klasa — Tikta kajuotos.

NORTH GERMAN
LLOYD
32 Broadway, New York
arba prie vietos agento.

NAUJA LIETUVIŠKA MUZIKOS STUDIJA

— p o v a d o v y s t e —

P-LĖS BERNICE ŠALINAITĖS.

BUS MOKAMA ŠIE MUZIKOS DALYKAI: Piano Skambinti, Muzikos Teorija, Harmonija, Solfeggio (muzikos skaitymas), Akomponavimas, Italų Kalba, Transpozicija (perkeitimas melodijų).

P-LĖ ŠALINAITĖ yra moksliu išėjusi Italijoje ir Vokietijoje pas geriausius muzikos mokytojus, pas kuriuos mokėsi virš keturis metus.

STUDIJA atdara rytais nuo 9 iki 10 val.; vakarais po 6 valandai.

151 WEIRFIELD STREET,

(Išlipti ant Halsey St. Stoties)

BROOKLYN, NEW YORK.

Kuomet „VOTYS“, išsipliovimai, žaidžios ir tt. atitinka BEAR BRAND SALVĖ (Grob- lewski'o) palengvina skausmą ir ištraukia VOTIES ŠERDĮ i dvi ar tris dienas be jokio spaudymų. Kaina 35c.

GROBLEWSKI & CO., Plymouth, Pa.

„TRAUKIA ir TRAUKIA ir TRAUKIA — tačiau lengvai.

FINGER ATTACHMENT

Patarnaus tau prie surinkim išmazgotų bludelių, nuo mazgojamos mašinos. Dėvėk ant varojamo piršto kabinuką; jo forma metalo misin- gio reikia dėvėti ant dešinės rankos trečio piršto.

Kilnoja vieną ar daugiau bludelių, nuo daikto ant kurio tai išlenka. Su kabinuko gri- pu, užkabink už krašto bludelių, su ranka pakelsi bludelių su ant piršto kabinuku, galima gripti su viena arba abiem rankom. Tam tinkama aplinkybė del pasinaudojimo rinkėjui, surinkime iš- mazgotų bludelių nuo mazgojamos mašinos.

Piršto kabinuku skiriai diametre: 11/16, 12/16, 14/16 colio. Jie geri tiem kų dirba hoteliuose, restoranuose, kluubuose ir tt. Niekad neįžeisi savo pirštų, neperkai ir nemudis nagai, saugiai ir greit atversi bludelių. Kiekvienam jie reikalingi. Reikalingi agen- tai pardavinėjimui. Prisiųsk 25c. už sampėlį.

M. DOVIDAITIS,
617 N. 10-th Street, Philadelphia, Pa.

LIETUVIAI!!

BALTICO AMERIKOS LINIJA

tai pirmutinė ir vienatinė laivinė bendrovė kurios laivai pralaužė kelią iš Amerikos New Yorko

TIESIAI I LIETUVOS KLAIPĖDĄ

siunčiant du laivų pernai o jau net penkis šimet

KAINOS LAIVAKORČIŲ I KLAIPĖDĄ:	LAIVŲ IŠPLAUKIMAI:
Trečia klasa \$107.00	„POLONIA“ i Lapkričio-Nov.
Ten ir atgal tikta \$181.00	„LITUANIA“—22 Lapkr.-nov.
Turistinė III klasa .. \$117.00	„POLONIA“ — 6 Gruodžio
Ten ir atgal tikta \$196.00	„ESTONIA“ — 22 Gruodžio
Valdžios takasai atskirium.	

KALEDŲ laivas „POLONIA“ 6 Gruodžio-Dec. žiniom kreipkitės i vietos agentą ar i bendrovę BALTIC AMERICA LINE 8 Bridge Street, New York, N. Y.

DOVANOS VISIEM!

Kiekvienas, kuris tik užsiprenumeruos savaitinį laikraštį „Sandarą“ ant metų laiko ir prisiųs metinę prenumeratą \$2, visi gaus po puikią dovaną, skustuvą Safety Razor, kaip dovaną. Tad nieko nelaukdami prenumeruokite „Sandarą“ ir įsigykite tą dovaną vieno dolerio vertės. Prenumeratas siųskite sekanciu antrašu:

327 E Street, SO. BOSTON, MASS.

S A N D A R A

DABAR UŽSIRASYK AMERIKOS LIETUVI

AMERIKOS LIETUVIS, savaitinis laikraštis ramų pasiskaitymų, naudingų moksliškų straipsnių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgy, gaus gražių dovanų knygomis ir gražių sieninį kalendorių. Užsirašykite dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėti AMERIKOS LIETUVI, pardavinėk knygas ir gražias laiškam popieras.

Laiškus ir pinigų siųsdami adresuokite taip:

„A M E R I K O S L I E T U V I S“

14 Vernon Street, WORCESTER, MASS.

Biznieriai Garsinkitės „TEVYNEJE“